
This is the **published version** of the bachelor thesis:

Aubach Andres, Ariadna; Abu-Sharar Abu-Sharar, Hesham, dir. Interpretar i traduir a l'ONU : com accedir al cos d'intèrprets i traductors amb la combinació àrab-castellà-francès i proposta d'un breu glossari terminològic d'ús intern. 2021. (1202 Grau en Traducció i Interpretació 1203 Grau en Traducció i Interpretació 1204 Grau en Traducció i Interpretació 822 Grau en Traducció i Interpretació)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/249204>

under the terms of the license

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

GRAU DE TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2020-2021

INTERPRETAR I TRADUIR A L'ONU

**Com accedir al cos d'intèrprets i traductors amb la
combinació àrab-castellà-francès i proposta d'un breu
glossari terminològic d'ús intern**

Ariadna Aubach Andrés

1493902

TUTOR

HESHAM ABU-SHARAR

Barcelona, juny del 2021

UAB

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

Dades del TFG

Títol: Interpretar i traduir a l'ONU. Com accedir al cos d'intèrprets amb la combinació àrab-castellà-francès i proposta d'un breu glossari terminològic

Autora: Ariadna Aubach Andrés

Tutor: Hesham Abu-Sharar

Centre: Universitat Autònoma de Barcelona

Estudis: Grau en Traducció i Interpretació

Curs acadèmic: 2020-2021

Paraules clau

Organització de les Nacions Unides, àrab, castellà, francès, violència sexual, violència de gènere, terminologia

Resum del TFG

Aquest Treball de Final de Grau consta de dues parts. A la primera part, que és teòrica i que sorgeix de l'interès de l'autora per treballar al servei lingüístic de l'ONU, s'estudia l'exercici de la traducció i la interpretació a l'Organització de les Nacions Unides, particularment amb la combinació lingüística àrab-castellà-francès. Mitjançant entrevistes a professionals i consultes al web de la institució l'autora ha elaborat una guia de passos a seguir, consells, reptes i beneficis de treballar a les Nacions Unides i ha presentat en un únic document les condicions de treball d'ambdues professions a l'Organització. La segona part consisteix en una proposta d'un breu glossari terminològic en que s'analitzen vuit termes relacionats amb la violència sexual o de gènere. La confecció d'aquest glossari neix de la concepció que la cooperació entre professionals de la traducció, de la interpretació i de la terminologia pot ser molt benèfica en el marc dels drets humans.

El glossari, dividit en quatre categories -neologismes, ideari social i pràctiques culturals, dialectalismes i violència infantil i intrafamiliar- pretén oferir al lector una pinzellada de la diversitat lingüística i cultural present als països arabòfons, hispanòfons i francòfons, així com demostrar la influència que pot tenir l'ús d'un terme en els canvis de mentalitat de qualsevol societat.

Avís legal

© Ariadna Aubach Andrés, Barcelona, 2021. Tots els drets reservats.

Cap contingut d'aquest treball pot ésser objecte de cap reproducció, comunicació pública, difusió i/o transformació, de forma parcial o total, sense el permís o l'autorització de la seva autora.

Índex

Introducció	- 1 -
Motivacions	- 1 -
Objectius	- 2 -
Estructuració	- 2 -
Metodologia	- 3 -
1.	Anàlisi teòrica
	- 4 -
1.1 L'Organització de les Nacions Unides	- 4 -
1.2 Estudi de l'accés al cos d'intèrprets i traductors	- 5 -
1.2.1 Vies d'accés al servei lingüístic de l'ONU	- 6 -
1.2.2 Funcionament de les Seccions d'Interpretació i de Traducció	- 9 -
1.2.3 Especificitats de la combinació àrab-castellà-francès	- 12 -
1.2.4 Condicions laborals	- 15 -
1.2.5 Motius per sol·licitar l'ingrés al servei lingüístic de l'ONU	- 19 -
2.	Estudi pràctic
	- 20 -
2.1 Proposta d'un breu glossari terminològic d'ús intern	- 20 -
2.1.1 Presentació del glossari	- 20 -
2.1.2 Procediment adoptat	- 20 -
2.2 Mapa conceptual	- 21 -
2.3 Categorització del glossari	- 21 -
2.3.1 Neologismes	- 22 -
CULTURA FEMICIDA	- 22 -
VIOLACIÓN DE GUERRA	- 24 -
2.3.2 Ideari social i pràctiques culturals	- 27 -
MUTILACIÓN GENITAL FEMENINA	- 27 -
VIOLENCIA DE LA PAREJA ÍNTIMA	- 31 -
2.3.3 Dialectalismes	- 34 -
HSHUMA	- 34 -
MUERTAS DE JUÁREZ	- 38 -
2.3.4 Violència infantil i intrafamiliar	- 41 -
MATRIMONIO FORZADO	- 41 -
VIOLENCIA INCESTUOSA	- 43 -
Conclusions	- 47 -
Reflexió final	- 47 -
Assoliment dels objectius	- 48 -
Bibliografia i webgrafia	- 49 -
Annexos	- 52 -
Fitxes terminològiques del glossari completes	- 52 -
Enquesta	- 82 -
Entrevistes	- 84 -

"Language and Culture are intertwined, you cannot separate them"

G.Vincent-Bancroft

Introducció

El present Treball de Final de Grau (TFG) consisteix en l'estudi de l'accés al cos d'intèrprets de l'Organització de les Nacions Unides amb la combinació lingüística àrab-castellà- francès. En primer lloc, partim d'un estudi teòric en el qual s'estableixen els requisits, el nivell de formació necessari i els passos a seguir per a poder esdevenir intèrpret i traductor a les Nacions Unides, així com les característiques d'ambdues professions en aquesta institució. A partir d'aquesta recerca teòrica, mitjançant la qual hem sabut que tant els traductors com els intèrprets que hi treballen han de fer ús d'una terminologia específica establerta per les pròpies corporacions, es realitza una proposta un breu glossari terminològic de vuit termes en àrab, castellà i francès relacionat amb la violència sexual i de gènere. Aquest glossari, que constitueix la part pràctica del treball, es divideix en cinc categories determinades en funció de la cultura, la legislació i les variacions dialectals als països arabòfons, hispanòfons i francòfons.

Motivacions

Aquest treball representa un punt de trobada entre les meves diverses vocacions - la interpretació, la traducció, la terminologia i la recerca- i una curiositat i interès innats envers les qüestions d'actualitat, els drets humans, l'heterogeneïtat cultural i els costums i tradicions associats a les llengües, així com les seves variacions. Així mateix, la idea primerenca d'aquest treball sorgeix, sobre tot, de la ferma convicció que tota professió, i en particular les dels traductors i intèrprets, que tenen la funció d'establir ponts entre cultures, ha de tenir com a objectiu principal millorar el món en què vivim.

Com és evident, la raó principal per la qual he escollit aquest tema és el meu desig d'esdevenir intèrpret i traductora de l'àrab al castellà i al francès a l'Organització de les Nacions Unides o, com he mencionat a la introducció, en alguna de les oficines o agències associades que lluiten pels drets humans. Així doncs, amb l'objectiu de convertir aquest desig en la meva realitat professional, he realitzat aquest projecte perquè constitueixi, a la vegada, una carta de presentació per accedir a l'ONU i un estudi que em permeti, a mi i a qui el llegeixi, conèixer amb més de detall l'actualitat i l'entramat de les múltiples cultures lligades a l'àrab, el castellà i el francès.

Objectius

L'objectiu global d'aquest Treball de Final de Grau és endinsar-nos en el món de les institucions internacionals, concretament de l'ONU, per a analitzar l'exercici de la professió de la interpretació, la traducció i la terminologia en aquests àmbits. Tanmateix, no pretenem oferir una visió individual de cada professió, sinó trobar el punt de contacte entre les diverses activitats professionals i demostrar que la feina d'un intèrpret i d'un traductor/a s'estén més enllà d'un simple "trasllat de paraules d'una llengua a una altra" perquè, com es veu reflectit en l'ús dels termes, està molt influenciada pel pensament i els costums socials, i alhora té el potencial d'influenciar-los de manera molt directa. Així mateix, l'anàlisi teòrica aspira a tenir una aplicació pràctica i esdevenir una guia per a professionals de la traducció i la interpretació dels passos a seguir per accedir al servei lingüístic de les Nacions Unides.

De la mateixa manera, mitjançant l'exercici pràctic de la confecció d'un glossari terminològic és pretén determinar quin procés s'hauria de seguir per a escollir un determinat terme en lloc d'un altre i els seus equivalents adequats en altres llengües. Això, prenent com a base la noció de la interpretació i la traducció com a eines per a construir ponts interculturals i al servei dels drets humans i dels principis i valors en què es fonamenta la Organització de les Nacions Unides.

Pretenc també que aquest projecte faci de mirall, a molt petita escala i a través de les paraules, de l'actualitat i de la diversitat lingüística, cultural, de pensament i de tradicions que existeix en el conjunt de països francòfons, arabòfons i hispanòfons. Evidentment, aquestes pàgines només constituïran un petit tastet de les identitats de cadascun d'aquests països, perquè tanta pluralitat no pot reunir-se en un sol treball.

Per últim, cal precisar que en aquest projecte es tindran en compte les variants dialectals dels diferents països d'Amèrica llatina, sovint deixades de banda a l'hora de decidir a l'hora d'encunyar termes en castellà, i s'analitzaran les els termes que hi han sorgit arran dels alts nivells de violència sexual i de gènere. Així doncs, aquestes consideracions tindran un pes rellevant a l'hora de l'elecció final del terme.

Estructuració

Aquest treball està dividit en dues parts: una primera part teòrica i una segona part pràctica. També inclou una recapitulació final que enllaça les conclusions extretes en ambdós estudis.

Metodologia

Els diferents punts de vista des dels quals s'ha decidit estudiar l'exercici de la professió d'intèrpret a l'ONU ha requerit fer ús d'un ventall força ampli i variat en les tècniques de recerca. El procediment més utilitzat en la part teòrica ha estat la prospecció bibliogràfica, tant en paper com digital, així com la realització d'entrevistes a professionals. La part teòrica està, en gran part, basada en testimoniatges de professionals de les Nacions Unides, tant indirectes, obtinguts de vídeos o llocs web, com directes, mitjançant entrevistes qualitatives. Tot i que s'inclouen les transcripcions de les entrevistes als annexos del treball, per raons de confidencialitat es manté l'anonimat de les professionals entrevistades. Pel que fa a la part pràctica, la proposta del glossari terminològic ha requerit una selecció de corpus en les tres llengües, el buidatge i l'anàlisi de termes, l'estudi de fonts bibliogràfiques legislatives i la consulta a tercers, entre altres.

1. Anàlisi teòrica

1.1 L'Organització de les Nacions Unides

Inicis i valors fundacionals

25 i 26 d'abril de 1945, Conferència de San Francisco, Estats Units d'Amèrica. Després d'una primera Gran Guerra assoladora i de gairebé cinc anys d'una segona Gran Guerra especialment mortífera, els països d'arreu del món queden devastats de soca-rel i el seu nou i únic objectiu esdevé aconseguir la pau. Quatre mesos després de la Conferència de San Francisco, es funda oficialment l'Organització de les Nacions Unides, una institució els principis fundacionals de la qual són mantenir la pau i la seguretat internacional, fomentar relacions d'amistat i entesa entre nacions i promoure el progrés social, la millora de la qualitat de vida i el degut compliment dels drets humans.

Més de 75 anys han passat des de la fundació de la organització internacional més important que existeix i les Nacions Unides han ampliat el seu horitzó pel que fa al seu camp d'acció i als seus principis i valors fonamentals. L'any 1948, l'ONU llença la seva primera missió d'observació precisament en territori àrab, a Palestina, l'anomenada ONUVT (Organisme de les Nacions Unides per la Vigilància de la Treva). Des de llavors, l'Organització ha fundat diversos programes, oficines i fons especialitzats, com UNICEF (Fons de les Nacions Unides per la Infantesa), el PMA (Programa Mundial d'Aliments) o ACNUR, que es financen mitjançant contribucions voluntàries, i s'ha afiliat amb més de 20 agències especialitzades que treballen sota el seu recer.

Una agència és una organització internacional autònoma creada o no per les Nacions Unides amb la qual l'Organització manté un estret vincle mitjançant un acord negociat. Cada agència obté el seu propi finançament gràcies a quotes obligatòries dels Estats membres i a contribucions individuals voluntàries i té com a objectiu respondre a necessitats molt concretes. Entre les agències especialitzades més reconegudes destaquen el Banc Mundial, l'Organització Mundial de la Salut i l'UNESCO.

De la pau global al benestar individual

Sempre mantenint-se fidel als seus valors fundacionals, amb el pas dels anys, l'Organització de les Nacions Unides ha reconduït el seu focus de la reconstrucció d'un món en guerra constant al benestar de les persones afectades per qualsevol mena de conflicte, situació política, desastre natural, desigualtat i/o vulneració dels drets

humans. D'una visió basada en el benestar global per poder atènyer el bé individual, s'ha passat a un enfocament establert sobre la convicció que l'atenció individualitzada i el benestar de cada persona és un aspecte clau en la resolució de conflictes.

A mesura que el món canviava al llarg d'aquests 75 anys, l'Organització ha evolucionat i s'ha adaptat, ampliant l'extensió de la seva xarxa fins al punt d'actuar en gairebé cada aspecte de la vida d'una persona. Ens referim a la salut i higiene, a l'accés a l'alimentació, a l'economia i el treball, però també a la diversitat i identitat cultural, a la salut mental, als parlars i llengües, a la identitat personal i de gènere, les relacions intrafamiliars, la violència sexual i per raons de gènere, l'estigma social i els drets dels infants, que és el més tractarem en aquest treball.

Reptes constants davant d'una nova estructura mundial

25 de setembre de 2015, Nova York, Estats Units d'Amèrica. Sota el lema "No deixar ningú enrere" (*Leave No One Behind*), l'Agenda 2030 estableix 17 objectius i 169 fites de caràcter econòmic, social i ambiental. L'Agenda 2030 estableix un pla d'actuació en cinc esferes -les persones, el planeta, la pau, la prosperitat i les aliances- i es compromet a "fer realitat els drets humans de totes les persones i aconseguir la igualtat entre gèneres i l'empoderament de totes les dones i nenes". El propòsit principal d'aquest treball és, doncs, analitzar i demostrar la importància del llenguatge en el canvi de mentalitat social i proposar una terminologia en el camp semàntic de la violència sexual i de gènere que vagi en acord amb els compromisos establerts per l'Agenda 2030 i amb les conviccions de l'Organització de les Nacions Unides.

1.2 Estudi de l'accés al cos d'intèrprets i traductors

Multilingüisme, interpretació i traducció

En una organització formada per 193 Estats membres el multilingüisme és, evidentment, la norma i no pas l'excepció. És, a més d'un tret identitari de l'Organització, una característica que promou la tolerància -principi fonamental de l'ONU-, una bona entesa entre les Nacions Membres i una major participació i eficiència en les accions que duen a terme les Nacions Unides. Evidentment, però, amb el fi d'optimitzar la comunicació, l'Organització va acabar adoptant sis llengües oficials - l'àrab, l'anglès, el francès, l'espanyol, el rus i el xinès- en les quals gairebé sempre s'expressen els delegats i delegades i en què es publiquen la major part dels documents oficials. Així doncs, la

interpretació i la traducció tenen un paper essencial en el si de la institució perquè permeten una transmissió clara dels afers d'abast internacional.

És precisament per aquesta raó, que l'Organització de les Nacions Unides és una de les entitats (i per entitats ens referim també a empreses) del món que més professionals lingüístics contracta. Com hem exposat a la introducció del treball, l'objectiu d'aquest Treball de final de Grau és, en gran part, demostrar la importància de la interrelació entre llengua i cultura i entre diferents professions de l'àmbit lingüístic. En aquest cas, ens focalitzem exclusivament en els intèrprets, traductors i terminòlegs, però aquest camp abasta, entre altres professions, correctors, editors, ajudants de referències o preparadors de còpies.

1.2.1 Vies d'accés al servei lingüístic de l'ONU

Inspira: el portal en línia del servei lingüístic de les Nacions Unides

L'Organització de les Nacions Unides recluta els seus professionals en plantilla mitjançant diversos concursos de candidatures obertes els criteris de selecció dels quals varien segons les necessitats del servei lingüístic en aquell moment.

Respecte a la presentació de la candidatura, sigui quin sigui el concurs pel qual vulgui postular, el sol·licitant ha de seguir un procés de diverses etapes que es duu a terme a través del portal de recursos humans Inspira.

Abans de poder inscriure's, però, el concursant s'ha d'autoavaluar per veure si compleix els requisits següents. En primer lloc, el sol·licitant ha de tenir com a primera llengua, ja sigui la seva llengua materna o no, la mateixa llengua en què el concurs s'ha organitzat. En segon lloc, ha de complir tots els requisits específics de la convocatòria; principalment pel que fa a la combinació lingüística adequada i a la formació requerida. En tercer lloc, el postulant no podrà tenir més de 56 anys l'any en què s'organitza el concurs perquè, en cas de ser contractat, el període de temps que treballaria al servei seria de menys de nou anys.

Un cop revisats tots els requisits, el traductor o intèrpret s'ha de crear un perfil al portal Inspira i ha d'omplir un formulari de candidatura en el qual proporcionarà tota mena de dades relatives a la seva formació, experiència professional i habilitats personals. Sovint també se li demana que adjunti una carta de motivació, que haurà d'estar escrita en la llengua del servei lingüístic que ha llançat la convocatòria. Si el servei lingüístic cerca traductors o intèrprets d'àrab, la carta haurà d'estar, doncs, redactada en àrab. La fase d'ompliment del formulari de candidatura és especialment important perquè l'Organització de les Nacions Unides no accepta cap mena de currículum adjunt.

És possible, també, que en aquesta etapa el candidat hagi de respondre a un test complementari perquè el jurat pugui avaluar-ne certes competències.

En cas que el jurat doni el vistiplau a la candidatura presentada, l'Organització procedeix a convocar el postulant al centre on s'examinarà de la primera prova, sempre que l'examen d'aquell determinat concurs no es realitzi a distància. Els resultats de la primera prova es lliuren, com a molt tard, quatre mesos després que d'haver-la realitzat. Un o dos mesos després de la publicació de la primera tanda de resultats, se li notifica al candidat la data del segon examen, que acostuma a ser remot.

Després que el jurat estudiï els resultats de les dues proves del concurs i decideixi quins postulants han obtingut la plaça, es comunica la resolució als candidats per correu electrònic o mitjançant la plataforma en línia Inspira.

Tot i haver superat les proves d'ingrés, els i les professionals acabats de seleccionar no s'incorporen immediatament a un lloc de treball, sinó que passen a formar part d'una llista de reserva fins que sorgeix una vacant que s'adequa al seu perfil, és a dir, a la seva combinació lingüística i a les seves competències.

Així, el professional lingüístic s'incorpora a la plaça vacant, normalment amb un contracte de dos anys de la categoria professional P-2 i és destinat a la Seu de Nova York o a altres seus d'Àfrica (Nairobi), Amèrica llatina (Santiago de Xile), Àsia (Beirut) o Europa (Ginebra o Viena). Si, al cap de dos anys, es considera que el rendiment del o la professional ha estat satisfactori, llavors se li ofereix una renovació de contracte, aquest cop amb la categoria professional P-3.

Estructura dels exàmens d'una convocatòria oberta

L'examen d'accés per a esdevenir professional en plantilla les Nacions Unides es divideix en dues parts. La primera part està destinada a determinar si el professional lingüístic posseeix els coneixements necessaris i la capacitat d'excel·lir en el càrrec pel qual postula. En el cas de la interpretació, aquest primer examen consisteix en una interpretació simultània. Quant a la traducció, aquesta primera fase és lleugerament més completa, perquè inclou dues proves. La primera prova consisteix a realitzar dos o tres exercicis de traducció i, de vegades, un exercici d'edició o de síntesi d'un text. En aquesta primera prova, el candidat pot utilitzar recursos en línia i en paper però no pot demanar ajuda a altres professionals. La segona prova és un examen supervisat remotament i consta de dos textos que els concursants han de traduir sense recórrer a l'ús de diccionaris, glossaris o bases de dades terminològiques.

La segona part de l'examen d'ingrés té com a objectiu avaluar el candidat des d'un punt de vista més aviat personal. Diguem que, mentre que a la primera fase de

L'examen s'avaluen les competències específiques o *hard skills* del professional, en aquesta segona fase se n'analitzen les competències generals o *soft skills*. Així doncs, en forma d'entrevista en anglès o en francès, el jurat estudia les qualitats i la conducta del postulant i determina si posseeix o no les competències necessàries per oferir un servei professional impecable. Així mateix, aquesta segona fase també inclou diverses proves addicionals de curta durada per avaluar certes capacitats.

En aquest apartat no s'aborda el funcionament dels exàmens per esdevenir traductor/a o intèrpret extern/a contractual perquè aquesta categoria no permet que els professionals de la traducció i la interpretació facin propostes al Servei de Traductologia.

Consells per aprovar les proves d'ingrés

L'any 2017, la Secció de Traducció de la seu de Ginebra va produir un vídeo en el qual els traductors i traductors en plantilla donaven consells i tècniques per aprovar els exàmens d'accés al cos de traductors. Així mateix, la intèrpret en plantilla que he entrevistat m'ha aconsellat certes pràctiques a seguir per preparar-se els exàmens. Per passar les proves amb èxit es recomana que el candidat o candidata...

- llegeixi en la seva llengua materna o en la seva llengua A per tal de millorar el seu estil i ampliar el seu vocabulari;
- llegeixi regularment premsa local i estrangera en les seves tres llengües de treball per estar al corrent de l'actualitat internacional;
- escolti la ràdio de l'Organització de les Nacions Unides per estar al dia de les qüestions que s'hi tracten;
- cerqui documents publicats per les Nacions Unides sobre un mateix tema i compari la terminologia en les seves llengües de treball;
- tradueixi a vista articles de diari o altres tipus de text a fi d'entrenar la rapidesa i l'eficàcia;
- es posi un temps límit per acabar les traduccions de pràctica;
- practiqui molt i demani consell a altres col·legues traductors o intèrprets sobre la fidelitat al missatge del text original, la concisió, la claredat i la comprensibilitat de cada traducció o interpretació;
- cerqui el funcionament de la prova de competències personals al web de recursos humans de l'ONU;
- practiqui utilitzant els recursos disponibles a UN Web TV

- i conegui amb profunditat els objectius i valors de les Nacions Unides (la Carta de les Nacions Unides, les Grans comissions de l'ONU, els objectius de desenvolupament sostenible, etc.)

1.2.2 Funcionament de les Seccions d'Interpretació i de Traducció

Interpretar a l'Organització de les Nacions Unides

A les reunions i conferències de les Nacions Unides, els delegats i participants poden expressar-se en qualsevol de les sis llengües oficials de la institució mentre els intèrprets de conferència, que interpreten a la seva llengua A, traslladen simultàniament des de les cabines el seu discurs a les cinc llengües oficials restants. L'única excepció són els professionals que treballen amb l'àrab i el xinès, perquè interpreten des de i cap a la seva llengua A. En moltes ocasions, els intèrprets de xinès i d'àrab fan de pivots per la resta de les cabines.

Interpretar a les Nacions Unides implicar cercar l'exactitud en tot moment i ser el més fidel possible al missatge de l'orador. Abans de cada conferència o reunió, l'intèrpret s'ha de preparar, llegint documents relacionats amb les qüestions que s'hi tractaran, informant-se sobre la estructura i la organització de la conferència o reunió i fins i tot documentant-se sobre els conferencians.

Els temes que es tracten a les conferències o reunions són molt diversos i abasten tota mena de camps d'especialitat, des de geopolítica i economia, a legislació, cultura o conflictes interns d'un país i els intèrprets assisteixen a reunions de diverses comissions o òrgans de l'Organització, com l'Assemblea General, el Consell de Seguretat o el Consell Econòmic i Social, entre altres.

La interacció entre les Seccions d'Interpretació i de Terminologia és menor que entre les Seccions de Traducció i de Terminologia perquè administrativament formen part de dues divisions diferents. Això no obstant, la cooperació sempre està present. Els intèrprets tenen accés exclusiu a l'UNTERM, eLuna i eLuna Search, que és un cercador de termes en context i, si tenen suggeriments, poden fer-los arribar al servei de terminologia a través d'uns formularis disponibles a les tres bases de dades o per via directa. Tot i no ser sistemàtica, la col·laboració entre intèrprets i terminòlegs existeix. De fet, el cos d'intèrpret rep formació sobre el funcionament de les plataformes terminològiques, principalment perquè l'ONU estableix una terminologia específica que cal conèixer i emprar.

Reptes que comporta interpretar a l'Organització de les Nacions Unides

Arran de la crisi sanitària mundial, interpretar a les Nacions Unides s'ha convertit en una feina encara més desafiadora. En cas d'haver de realitzar una interpretació a distància o híbrida, la qualitat poc òptima del so dificulta la comprensió i, en conseqüència, el producte final. A banda d'això, treballar a distància dificulta la comunicació entre els membres de cabina i l'organització de documents conjunts.

Deixant de banda els aspectes tècnics, el principal repte de l'intendent és esdevenir invisible i completament neutre, alhora que es manté fidel al missatge de l'orador i respecta la fluïdesa i les característiques de la llengua d'arribada. El rigor, l'exactitud i la neutralitat són fonamentals per no crear conflictes diplomàtics.

En el cas de les cabines d'àrab i xinès, un desafiament afegit és el fet de ser pivots per la resta de cabines. Recau més responsabilitat sobre els intèrprets d'àrab i xinès perquè tenen dos destinataris: els professionals de la resta de cabines i els oients en anglès o francès.

Traduir a l'Organització de les Nacions Unides

Al llarg d'aquests primers anys de formació per esdevenir traductora i intèrpret, he sentit in comptables vegades la frase: "A traduir només s'hi aprèn traduint". Sempre he cregut que aquesta afirmació era una veritat com un temple i, amb el pas del temps, sens dubte s'ha confirmat. Segons afirma Natalia Bondonno, traductora a les Nacions Unides, en un vídeo explicatiu sobre la traducció a l'Organització, aquesta mateixa filosofia s'aplica als traductors un cop han superat l'examen d'ingrés. Així doncs, al principi, el traductor nouvingut es dedica exclusivament a traduir i és un corrector més experimentat qui s'encarrega de revisar les seves traduccions. A mesura que les seves traduccions esdevenen de més qualitat, el traductor es converteix també en auto revisor i, per tant, és ell qui corregeix la seva feina.

La feina d'un traductor a l'ONU consisteix a traduir document de dues o més de les llengües oficials a la seva llengua principal, que no necessàriament ha de ser la seva llengua materna. El seu objectiu principal ha de ser que el producte final sigui el més fidel possible al text original tot respectant la terminologia establerta de l'àmbit en qüestió, que, entre altres àrees d'especialitat, pot ser polític, científic, tècnic, social, econòmic o legal. Així mateix, és imprescindible que la traducció final sigui fàcilment comprensible per qualsevol parlant del món de la llengua a què s'hagi traduït el document. Des d'un punt de vista personal, m'agradaria destacar la importància de la precisió respecte als "parlants d'una llengua d'arreu del món". D'una banda, perquè aquesta puntualització remet al compromís de l'ONU de promoure la multiculturalitat

i ens indica que un traductor no s'ha de limitar a traduir només tenint presents els parlants de la seva variant dialectal, cosa que sovint ens arriba als traductors espanyols. De l'altra, perquè, com podreu apreciar a la part pràctica del treball, considero que reconèixer la importància de la diversitat lingüística és imprescindible perquè la traducció i la interpretació puguin ser veritables ponts entre cultures, societats i persones.

No obstant això, les tasques d'un traductor al servei lingüístic de les Nacions Unides no es limiten només a la traducció, sinó que també inclouen redactar actes de reunions o resumir-les per poder donar-ne a conèixer el contingut a altres membres, equips o seus de la institució.

Respecte a l'exercici de la traducció a les Nacions en comparació amb altres tipus d'institucions, agències i/o contextos, la diferència més gran resideix en la normativitat que s'ha de tenir en compte a l'hora de traduir, així com el l'ús d'una terminologia específica que s'ha d'anar interioritzant a mesura que el professional avança en el període de prova. Una de les professionals a qui he entrevistat assegura que «potser el més difícil del llenguatge *onusià* és el que no s'explica als manuals: com que és un llenguatge altament institucional, sol tenir un to neutre i, de vegades, fins i tot per generar certa ambigüitat. », el registre que s'utilitza és, doncs, tot un repte.

Reptes que comporta traduir a l'Organització de les Nacions Unides

Traduir a les Nacions Unides és un exercici que, per diverses raons, presenta molts reptes i que pot ser força estressant. Els terminis de lliurament d'una traducció són inamovibles, perquè d'ells depèn una bona comunicació entre els Estats Membre. A banda d'això, cada cop que sorgeix una crisi o contratemps internacional inesperat, la càrrega de feina augmenta precipitadament, això fa que s'hagi de gestionar un gran volum de feina en molt poc temps. Com he mencionat abans, el text final que un traductor lliura ha d'estar destinat a tots els parlants d'una llengua, sigui quina sigui la seva varietat dialectal. Això, a banda de ser enriquidor, és també tot un desafiament, perquè el professional ha de trobar una terminologia neutra i comuna a totes les parles, que alhora s'ajusti a la terminologia fixada per l'ONU a les seves pròpies bases de dades terminològiques i memòries de traducció. Per últim, considerant el pes i la influència a nivell mundial que tenen els documents redactats i publicats per les Nacions Unides, és fonamental que la feina del traductor sigui de màxima qualitat per que fa a la terminologia, la precisió i la comprensibilitat del text.

1.2.3 Especificitats de la combinació àrab-castellà-francès

Reptes concrets de la traducció o interpretació de l'àrab al castellà i al francès

Manuel Fera García, a l'article "Algunos obstáculos en el proceso traductor de textos de las Naciones Unidas sobre derechos humanos redactados en árabe, o redactados en otras lenguas oficiales si incluyen conceptos islámicos", exposa tres dels reptes més notoris als quals ha d'enfrontar-se un/a traductor/a de l'àrab de les Nacions Unides.

En primer lloc, destaca un repte de caràcter pràctic derivat del fet que el Servei de Traducció de les Nacions Unides assigna el termini de lliurament d'una traducció segons el número de paraules gràfiques del text original. En el cas de l'àrab, com que és una llengua que tendeix a unir paraules, particularment els determinants i les conjuncions, el professional té un 25% menys de temps per realitzar la traducció que, per exemple, un/a traductor/a del castellà, l'anglès o el francès.

En segon lloc, afirma que és especialment complicat traslladar la terminologia tradicional islàmica dels àmbits jurídic i religiós. Aquests conceptes, malgrat que concedeixen una gran coherència discursiva i conceptual al text original i en són un element essencial, no encaixen bé en el llenguatge d'un traductor de l'ONU, que tendeix a ser concís i literalista.

En tercer lloc, assegura que les variants diatòpiques que existeixen per designar un mateix terme administratiu o jurídic, sorgides sovint de la imposició del sistema administratiu colonial als països àrabs, així com de la innegable influència francesa al Magrib i anglesa i nord-americana al Màixriq, són particularment difícils de traduir perquè sovint es generen falsos amics causats per calcs de l'anglès, el francès o el castellà en àrab.

Quant a la interpretació, de l'àrab al francès, l'anglès o el castellà, l'intendent que he entrevistat posa èmfasi en la terminologia, particularment en els topònims. Sovint, hi ha llocs que en àrab reben un nom i en anglès, francès o castellà, un altre o que tenen dues denominacions diferents segons la religió. És el cas, per exemple del Golf pèrsic, anomenat en àrab Golf àrab o de l'Esplanada de les Mesquites, coneguda com a Mont del Temple pels jueus. L'entrevistada remarca que per enfrontar-se a aquesta dificultat, el més important és tenir sempre en consideració qui és l'orador. Així, és més important la fidelitat al missatge que no pas la denominació oficial d'una ciutat, regió o país.

Una altra dificultat afegida són els localismes i els diferents accents derivats de la gran diversitat diatòpica de l'àrab. Sovint, tot i expressar-se en àrab estàndard,

L'orador/a inclou introdueix dialectalismes en el seu discurs. Afegeix també que, quan s'interpreta de l'àrab, cal posar molta cura en la dicció i la pronúncia de topònims i antropònims perquè l'oient pugui situar-se bé en el context.

Recorregut formatiu necessari per traduir o interpretar amb la combinació àrab-castellà-francès

Les professionals a qui he entrevistat afirmen que, per accedir al cos de traductors i intèrprets de les Nacions Unides amb la combinació àrab-castellà-francès o per poder-hi treballar com a professional extern, és recomanable haver cursat un Grau en Traducció i Interpretació o en Filologia Àrab o Semítica. Així mateix, comenten que l'intèrpret o traductor/a ha de cursar postgraus o màsters relacionats amb l'àmbit en què es vol especialitzar, com violència sexual o de gènere, desarmament, etc. Tot i així, mencionen que és indispensable haver-se format en traducció jurídica i en traducció de textos d'institucions internacionals.

Asseguren també que cursar els estudis de segon cicle (postgraus, màsters o cursos d'especialització) a la Universitat de Ginebra pot facilitar a l'intèrpret o traductor/a l'accés al cos de personal lingüístic de la seu de Ginebra amb un contracte temporal. Respecte a la interpretació, és indispensable un màster en Interpretació de Conferències.

Competències necessàries per ser traductor/a a les Nacions Unides

En relació amb les competències específiques que se li exigeixen a un/a traductor/a del servei lingüístic de les Nacions Unides, és obligat que domini a la perfecció la seva llengua A - que no té per què ser la seva llengua materna- i, com a mínim, dues llengües oficials més, que seran les seves llengües B. El traductor de tenir una alta capacitat de comprensió i, com és evident, també ha de ser capaç de redactar excel·lentment - de manera clara i sense errades- en la seva llengua A, perquè, al cap i a la fi, és un segon autor. Si es requereix aquesta competència no és només perquè els textos produïts per les Nacions Unides siguin un model a seguir a escala mundial, sinó perquè els textos sovint estan dirigits a professionals la llengua materna dels quals pot no ser una de les sis llengües oficials de la institució. La precisió que demana la traducció de textos de l'ONU exigeix que el professional tingui un vast coneixement de la terminologia de les Nacions Unides, compilada al *Manual de Traducción* del Servei de Traducció a l'Espanyol de l'ONU.

Com ja sabem, les tecnologies cada cop tenen un paper més destacat en el procés de traduir. Així doncs, cal que domini l'ús d'eines TAO, en particular del software eLuna, creat per la institució mateixa, i de les bases de dades terminològiques DtSearch i UNTERM, dissenyada també per l'ONU a partir de documents publicats i d'antigues traduccions.

Pel que fa a les competències generals o *soft skills*, un/a traductor/a de l'ONU ha de ser curiós/a per naturalesa, perquè gran part de la seva feina es basa en la recerca d'informació. Així mateix, li ha d'apassionar l'assoliment de nous coneixements en tota mena d'àmbits i disciplines i ha de tenir la voluntat de millorar constantment les seves habilitats com a traductor/a. Per no mencionar, evidentment, que li han d'interessar els afers, conflictes i causes internacionals. Cal també que el professional de la traducció que treballi a les Nacions Unides sigui minuciós i detallista, perquè la traducció de textos de l'ONU requereix molta precisió. Així mateix, ha de saber treballar en equip i sota pressió, perquè els terminis són força limitats i el nivell d'exigència és molt alt. En els vídeos de testimoniatge, alguns professionals han mencionat que la integritat i el compromís envers la institució i la feina que realitza són dues qualitats primordials d'un/a traductor/a de les Nacions Unides.

Competències necessàries per ser intèrpret a les Nacions Unides

Respecte a les competències específiques que ha de tenir un intèrpret de les Nacions Unides, és imprescindible que coneguin amb detall el funcionament intern de l'Organització, així com dels afers internacionals, del temes que s'aborden a les reunions i de la seva corresponent terminologia específica. Cal també que sigui capaç d'adaptar-se a diferents velocitats i estils de discurs i de comprendre tota mena d'accents, perquè, com que l'ONU té sis llengües oficials, sovint els interlocutors no s'expressen en les seves llengües maternes. A un/a intèrpret també se li demana que domini perfectament les seves llengües de treball i que tingui vastos coneixements culturals, perquè un aspecte fonamental de la seva feina és trobar equivalents culturals adequats i tenir en compte el context cultural quan interpreten. És indispensable, a banda de les competències lingüístiques, tenir una gran capacitat d'anàlisi i de síntesi per poder extreure el significat essencial del text. També cal saber desenvolupar noves tècniques per enfrontar-se a dificultats com la rapidesa o l'accent de l'orador/a i els aspectes tècnics de la qüestió que es tracta.

Tot i que a primera vista pugui no semblar fonamental, un/a intèrpret de l'ONU ha de dominar les tecnologies, perquè sovint ha de cercar informació mesura que interpreta a fi d'aconseguir la màxima precisió possible respecte al discurs original. I no només això, a causa de la situació sanitària mundial, actualment moltes interpretacions es duen a terme en línia, per això cal dominar tota mena de plataformes de reunions en línia.

Els testimonis de diversos intèrprets de les Nacions Unides confirmen que l'habilitat general més important és saber mantenir la calma i l'estabilitat emocional en situacions d'estrès, perquè a cabina es treballa sota molta pressió. Cal també que l'intèrpret sigui flexible i s'adapti fàcilment a l'espontaneïtat dels oradors. És imprescindible, igual que en el cas dels traductors, que un/a intèrpret tingui una curiositat innata per tota mena de temes i que l'atregui la recerca. Així mateix, és important que la veu de l'intèrpret sigui clara i tranquil·la per poder despertar confiança en l'oient i que tingui una bona entonació i dicció.

Com que en cada conferència o reunió sempre treballen dos o tres intèrprets d'una mateixa llengua, és indispensable saber treballar en equip, cooperar i comunicar-se. L'objectiu final és que la cabina proporcioni una interpretació satisfactòria, per tant, l'ajuda mútua entre intèrprets és fonamental.

L'intèrpret ha de ser especialment constant, ha d'estar obert a aprendre sempre noves tècniques, a treballar activament a fi de millorar les seves llengües de treball i sempre ha de preparar-se prèviament a una conferència o reunió.

Competències requerides pròpies de la combinació lingüística àrab-castellà-francès

Ambdues professionals afirmen que, tant en el cas d'un intèrpret com en el d'un/a traductor/a que treballi amb l'àrab, és imprescindible conèixer a la perfecció la geografia dels països, les estructures polítiques, el context social, polític, econòmic i cultural i les institucions religioses de cada país. També és convenient que conegui els conflictes en països com Síria, Iemen o Líbia, perquè se'n parla amb molta freqüència en documents oficials i en reunions i conferències.

A banda d'això, cal tenir un coneixement mínim de conceptes i expressions religioses i de les sures i versets de l'Alcorà i saber l'ús que se'n fa, per poder transmetre el veritable significat en la traducció o discurs final.

1.2.4 Condicions laborals

Tipus de contracte

El procés de contractació de gairebé tots els professionals lingüístics que treballen en plantilla al servei és el mateix. Com he mencionat anteriorment, un cop el candidat ha superat amb èxit les proves d'ingrés i finalment és convocat a cobrir una plaça vacant, se'l contracta amb la categoria P-2. Aquest tipus de contracte, destinat a professionals acabats d'incorporar a la institució, té una durada de dos anys, considerats un període de prova, i estipula que el professional ha de tenir un mínim de dos anys d'experiència laboral en el seu àmbit professional. Les Nacions Unides atorguen a cada tipus de contracte una lletra relacionada amb els càrrecs que inclou: la P fa referència a personal professional; la D, a personal directiu; la G, a personal de serveis generals i les lletres NO a funcionaris nacionals (*National Officers*, en anglès). El tipus de contracte P, que inclou traductors i intèrprets, estableix que el professional contractat ha de tenir una alta capacitat de comunicació i d'anàlisi, experiència prèvia i una gran capacitat de lideratge. Un cop vençut el període de prova, que consta de 13 etapes, si el traductor o intèrpret ha dut a terme satisfactòriament les seves funcions, se l'ascendeix i se'l contracta indefinidament amb la categoria P-3.

Només és contracta personal lingüístic amb la categoria P-3 des d'un bon principi, en cas que el professional pugui acreditar una sòlida experiència laboral a nivell internacional -com a mínim cinc anys- i que mostri clarament als exàmens d'accés una les competències necessàries per excel·lir en el seu lloc de treball.

Salari dels traductors/es i intèrprets en plantilla al servei lingüístic de l'ONU

L'ONU especifica al seu web les taules salarials de cada professió que s'exerceix en el si de la institució. Tot i així, determinar el salari concret d'un/a traductor/a o intèrpret en plantilla amb la combinació lingüística àrab-castellà-francès a les Nacions Unides és especialment complicat a causa de tots els factors que entren en joc. Abans de res, però, cal aclarir que l'ONU no estableix els sous en funció de la professió, sinó de la categoria professional (vegeu l'apartat anterior, *Tipus de contracte*).

Com ja he dit, per poder delimitar el sou mensual net hi ha moltes variants a tenir en compte, com el cost de vida del país o ciutat de residència, el cost del lloguer del professional, les despeses de desplaçament, les prestacions addicionals per tenir familiars a càrrec o per condicions de vida difícils, etc. No obstant això, hi ha certes clàusules que són constants: el salari base, els deu dies d'assumptes propis pagats i l'exempció del pagament de l'IRPF. A continuació calcularé el salari hipotètic del primer, segon i tercer any d'un/a traductor/a o intèrpret en diferents seus i circumstàncies a fi d'il·lustrar el funcionament del sistema salarial a la institució. Anteriorment he

mencionat que el període de prova de dos anys comprèn 13 fases diferents. El primer any, els traductors o intèrprets nouvinguts passen per les set primeres fases, i el segon any ascendeixen de la setena a la tretzena fase. És per aquesta raó que la forquilla del salari base del primer any i la del segon són diferents.

- Primer cas: salari del primer any de contracte amb categoria P-2 d'un intèrpret o traductor/a en plantilla destinat a la seu de Ginebra.

· Fase 1- salari base anual net: entre **47 322 dòlars estatunidencs** i **55.175 dòlars estatunidencs**, que equival a una forquilla salarial d'entre **39 258 euros** i **45 764 euros**.

· Fase 2- arranjament per destinació: en el cas de Suïssa, aquest mes de maig de 2021, la Comissió Internacional de Servei Civil ha determinat que el percentatge d'arranjament per destinació sigui del 77.6%. Així doncs, hem de multiplicar el salari base per 0.776.

· Arranjament per destinació anual → $47.322 \$ \times 0.776 = 36.721,87 \$$

$55.175 \$ \times 0.776 = 42.815,8 \$$

· Salari anual total net → $47.322 \$ + 36.721,87 \$ = 84.043,87 \$$

$55.175 \$ + 42.815,8 \$ = 97.990,8 \$$

Un cop feta la conversió de dòlars estatunidencs a euros veiem que el salari anual net del primer any de feina d'un intèrpret o traductor/a destinat a Ginebra pot anar dels **69.706,41€** als **81.273,57 €**. Això, sense incloure prestacions concedides per diferents variants, algunes de les quals ja he mencionat anteriorment (lloguer, familiars a càrrec, etc.).

- Segon cas: salari del segon any de contracte amb la categoria P-2 d'un intèrpret o traductor/a en plantilla destinat a la seu de Beirut.

· Fase 1- salari base anual net: entre **56 480 dòlars estatunidencs** i **63 022 dòlars estatunidencs**.

· Fase 2- arranjament per destinació: en el cas del Líban, a causa de la inflació el percentatge d'arranjament per destinació es revalua mensualment. Aquest mes de maig

de 2021, la Comissió Internacional de Servei Civil ha determinat que el percentatge sigui del 54.9%. En aquest cas, doncs, hem de multiplicar el salari base per 0.549.

· Arranjament per destinació anual $\rightarrow 56\,580 \$ \times 0.549 = 31\,062,42 \$$

$63\,022 \$ \times 0.549 = 34\,599 \$$

· Salari anual total net $\rightarrow 56\,580 \$ + 31\,062,42 \$ = 87\,642,42 \$$

$63\,022 \$ + 34\,599 \$ = 97\,621 \$$

Atès que la situació econòmica del Líban és força complexa i que el valor de la lliura libanesa oscil·la diàriament, no faré la conversió de dòlars estatunidencs a lliures libaneses. El salari anual net del segon any de feina d'un professional lingüístic en plantilla destinat a Beirut se situa entre els **87 642,42 \$** i els **97 621 \$**, aquest cop també sense incloure subsidis complementaris.

- Tercer cas: salari anual d'un intèrpret o traductor/a en plantilla destinat a la seu de Madrid amb un contracte de tipus P-3.

· Fase 1- salari base anual net: entre **60 233 dòlars estatunidencs**, que son uns **49.944 €**, i **77 788 dòlars estatunidencs**, que equivalen a **64.499,86 €**.

· Fase 2- arranjament per destinació: en el cas d'Espanya, la Comissió Internacional de Servei Civil ha estipulat que, aquest maig del 2021, el percentatge d'arranjament ha de ser del 35.9%. En aquest cas, doncs, hem de multiplicar el salari base per 0.359.

· Arranjament per destinació anual $\rightarrow 60\,233 \$ \times 0.359 = 21\,623,65 \$$

$77\,788 \$ \times 0.359 = 27\,925,9 \$$

· Salari anual total net $\rightarrow 60\,233 \$ + 21\,623,65 \$ = 81\,856,65 \$$

$77\,788 \$ + 27\,925,9 \$ = 105\,713,9 \$$

Quan convertim aquestes xifres en dòlars estatunidencs a euros, obtenim un salari net anual que pot arribar dels **67 869,87 €** als **87 648,98 €**. Com en els casos anteriors, no incloc ajuts suplementaris.

Salari dels traductors/es i intèrprets autònoms i/o amb contractes temporals

Pel que fa a les dades sobre el salari de traductors autònoms i/o amb contractes temporals, les hem extret de l'últim índex publicat, que data del 2017.

El sou varia segons la categoria del contracte del professional i la seu on treballi. Així, el rang salarial (net mensual) ascendeix dels 5570 dòlars americans, que és el sou mínim, als 14.857 dòlars americans.

Igual que les anteriors dades, les últimes taules salarials pel que fa al sou diari dels intèrprets autònoms i/o amb contractes temporals també es van fer públiques l'any 2017. En elles veiem que el salari net diari pot anar dels 420 dòlars americans als 671 dòlars americans, depenent també de la categoria i de la seu en què s'organitzi la conferència.

Horaris i lloc de treball d'un/a intèrpret

Respecte a l'horari, l'intèrpret és convocat a unes set o vuit sessions de tres hores per setmana en cadascuna de les quals treballarà amb un o dos professionals més amb qui farà torns. Cada membre de l'equip haurà d'interpretar durant períodes d'entre vint i trenta minuts.

Tot i que normalment l'intèrpret treballa a la seu on ha estat destinat, sovint s'ha de desplaçar per cobrir conferències convocades a altres llocs.

Horaris i lloc de treball d'un/a traductor/a

La jornada laboral d'un traductor de les Nacions Unides, ja sigui en plantilla o amb contracte temporal, és de vuit hores diàries. En general, la feina es realitza als despatxos de la Secció de Traducció de la seu on el professional està destinat, però també es promou el treball a distància. Als traductors externs contractuals se'ls sol demanar que treballin remotament.

1.2.5 Motius per sol licitar l'ingrés al servei lingüístic de l'ONU

“La interpretació és una professió, una disciplina i un art, però, abans de tot, és un plaer que s'ha de gaudir. Així que gaudeix-lo.”, Chen Ji, intèrpret de xinès i anglès a la Seu de Nova York.

“M'agradaria posar èmfasi en el paper destacat que té la traducció en el diàleg entre civilitzacions i nacions i en la transfusió de coneixements d'una cultura a una altra”, Modou Dieng, traductor d'àrab, anglès i francès a la Seu de Nova York.

Traduir i interpretar a les Nacions Unides és promoure i enaltir la cultura de la tolerància i l'acceptació. És també aprendre constantment sobre multitud de temes, conèixer les dinàmiques que regeixen el funcionament del nostre món, tenir un paper, tot i que invisible, en la presa i transmissió de decisions, formar part d'una institució

multicultural, divers i que abraça diferents visions del món i, sobretot, posar les teves aptituds i la teva passió al servei de la construcció d'un món millor.

2. Estudi pràctic

2.1 Proposta d'un breu glossari terminològic d'ús intern

2.1.1 Presentació del glossari

Camille Beydon, traductora a la Seu de Nova York de la combinació lingüística francès- anglès- xinès, assegura que un dels aspectes més interessants d'exercir la professió a les Nacions Unides és que els i les professionals de la traducció tenen l'oportunitat de col·laborar amb la Secció de Terminologia. Així mateix, la traductora Natalia Bondonno explica que quan un/a traductor/a detecta algun error respecte a la terminologia o quan considera que hi ha traduccions més òptimes per a un terme, el professional contacta amb el Servei de Terminologia i li presenta les seves propostes. La idea d'aquest glossari és la mateixa. Posant-me en la situació d'una traductora o intèrpret de les Nacions Unides, vaig decidir centrar-me en la terminologia relacionada amb la violència sexual i/o de gènere, perquè es tracta d'un fenomen desmesuradament present en totes les cultures i en tots els estrats socials. Després d'haver estudiat la base de dades terminològica creada per la mateixa institució i d'haver analitzat nombrosos documents de les Nacions Unides i les seves respectives traduccions, vaig detectar certs termes que, per diferents raons, no considero els més adequats. En altres ocasions, es proposen dues traduccions diferents per un mateix terme, i he intentat determinar quin és el més idoni i per quines raons.

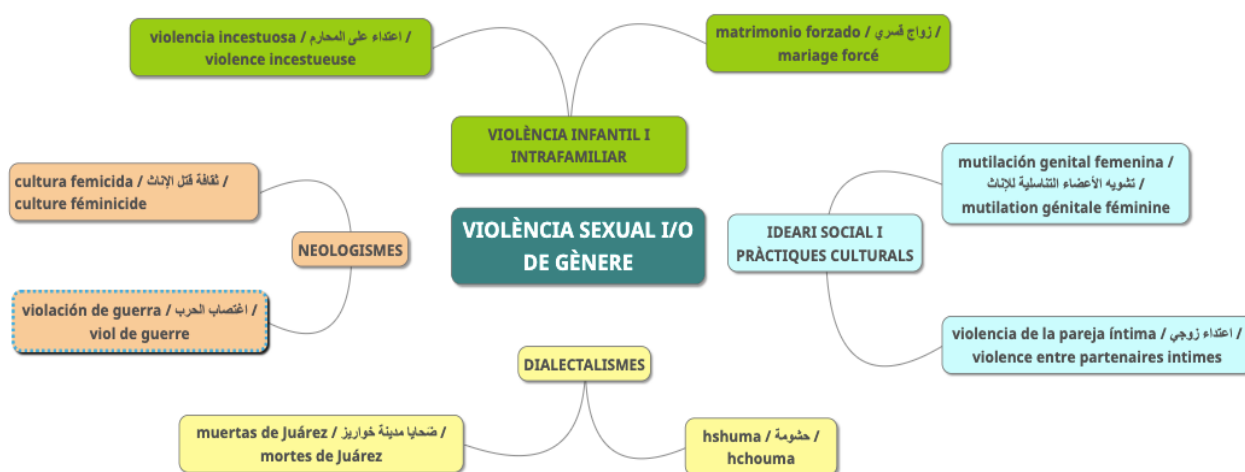
Cal dir que, com que la llengua està inevitablement lligada a una o més cultures, aquest glossari posa de manifest la diversitat diatòpica, social i religiosa relacionada amb cada llengua.

2.1.2 Procediment adoptat

Els criteris de selecció dels termes escollits són força heterogenis perquè, com hem mencionat a la introducció, l'objectiu d'aquest glossari és reflectir la diversitat de lèxic que existeix en les tres llengües pel que fa a la violència sexual i/o de gènere. Malgrat això, he dividit el glossari en quatre subcategories que cadascuna de les quals agrupa dos termes amb algun lligam conceptual o lingüístic. La primera subcategoria, titulada "neologismes", fa referència, d'una banda, al fet que el terme en una de les tres

llengües és un neologisme i, de l'altre, a que per a poder associar-hi un terme equivalent també hem hagut de crear un neologisme. La segona subcategoria, “ideari i pràctiques culturals”, inclou dos termes que d'alguna manera estan relacionats amb pràctiques culturals o religioses pròpies de les regions hispanòfones, arabòfones o francòfones, o que formen part de l'ideari d'alguna de les cultures que constitueixen l'objecte del nostre estudi. Com bé manifesta el seu títol, “dialectalismes”, la tercera subcategoria comprèn termes procedents d'una de les variants dialectals de les tres llengües amb què treballem i que no s'utilitzen bé en la llengua estàndard, bé en altres regions de la mateixa parla. En el cas dels dialectalismes, he emprat dos mètodes de recerca diferents per demostrar que realment es tracta d'un terme que només s'utilitza en determinades regions. El títol de la darrera categoria, “violència infantil i intrafamiliar”, és auto referencial. S'ha escollit crear un subapartat que inclogui termes relacionats amb aquesta classe de violència per obrir els ulls respecte a una realitat malauradament molt present però sovint poc considerada.

2.2 Mapa conceptual

2.3 Categorització del glossari

L'estructuració de cada subcategoria és la següent: cada subapartat inclou dos termes, com ja hem mencionat anteriorment, i de cada terme es presenta una breu presentació que n'explica l'origen i/o el motiu de l'elecció, una breu definició, una fitxa terminològica simplificada i un raonament i posterior conclusió que il·lustren el procediment d'elecció de termes equivalents

A banda d'això, prèviament a la subcategorització del glossari s'adjunta un mapa conceptual que il·lustra les relacions semàntiques entre els diferents termes. Per últim, incorporo als annexos les fitxes terminològiques amb els contextos de cada terme en les tres llengües. En cas que no hagi aconseguit trobar un terme en alguna font bibliogràfica per tractar-se d'un neologisme, he optat per traduir un context d'una altra llengua i incorporar-hi el neologisme o introduir el neologisme en un text escrit en la mateixa llengua que estigui relacionat amb la qüestió a què fa referència el terme.

2.3.1 Neologismes

CULTURA FEMICIDA

Presentació del terme escollit

Mentre analitzàvem les diverses fonts bibliogràfiques relacionades amb la violència sexual als països àrabs i de l'Amèrica Llatina vam adonar-nos que la violència sexual exercida durant la guerra de Síria i l'increment de feminicidis a l'Amèrica Llatina ha conduït a la necessitat de crear nous conceptes per a poder definir noves realitats.

A l'Amèrica Llatina, les activistes i els col·lectius feministes i pro-drets humans han alçat la veu i s'han posicionat en el primer pla pel que fa a la recerca respecte als crims contra la dona. Un exemple n'és la doctora en Ciències Socials Esther Pineda que introdueix en el seu darrer llibre, *Cultura femicida: el riesgo de ser mujer en América Latina*, el neologisme "cultura femicida". L'anàlisi bibliogràfica ens ha permès veure que l'ús d'aquest terme encara no s'ha estès a l'Estat espanyol i que tampoc és un terme adoptat en la llengua àrab, per aquesta raó hem considerat oportú estudiar-lo en aquest treball.

Definició

La sociòloga Esther Pineda defineix la "cultura femicida" com aquella cultura institucionalitzada que infravalora la vida de les dona en relació amb la de l'home i que la concep com a prescindible i substituïble. Es tracta d'una cultura en què s'accepta, es permet, es naturalitza i es justifica l'assassinat de les dones pel fet de ser dones i en què es promou i incita aquest tipus de crims a través del pensament patriarcal i de la transmissió i aprenentatge a través dels diferents agents socialitzadors. La cultura femicida deriva dels assassinats sistemàtics de dones i nenes al llarg de la història per raons de gènere.

Fitxa terminològica simplificada

TERME EN CASTELLÀ	TERME EN ÀRAB I TRANSCRIPCIÓ	TERME EN FRANCÈS	TERME EN CONTEXT D'ÚS
cultura femicida	ثقافة قتل الإناث thaqafat qatl al- inath	culture féminicide	Pineda explica la cultura femicida como aquella que subvalora la vida de las mujeres en relación con la vida de los hombres, calificando la primera como prescindible però, sobre todo, sustituible: una cultura que acepta, naturaliza y justifica el asesinato de mujeres por el hecho de serlo.

Raonament i elecció final dels termes

○ *Terme en castellà*

Per què “cultura femicida” i no “cultura feminicida”? La RAE defineix el “feminicidio” com l’“assassinat d’una dona a mans d’un home per raons de masclisme o misogínia.” i considera que el terme “femicidio” n’és un sinònim. Tanmateix, l’any 1976, l’escriptora i activista feminista Diana Russell va distingir entre l’assassinat d’una dona per raons masclistes, designat com a “feminicidi”, i “els assassinats perpetrats per homes que tenen la certesa de ser superiors que les dones, que se senten amb el dret de cometre aquest crim, que senten una atracció sàdica envers les dones, o que estan convençuts que les dones són de la seva propietat.”. A aquest tipus d’homicidis els va anomenar “femicidis”. A banda d’això, altres fonts defineixen també el terme “femicidio” com “l’homicidi d’una dona pel fet de ser dona”.

Arran dels femicidis comesos a Ciudad Juárez, l’antropòloga i investigadora mexicana Marcela Lagarde va encunyar el terme “feminicidio” per designar “el crim perpetrat per un Estat de dret que afavoreix la impunitat dels femicidis.” Un cop ben precisats i matisats els significats de cada terme, l’antropòloga Esther Pineda va proposar el neologisme “cultura femicida” que, com ja he mencionat anteriorment, és una cultura que justifica i permet l’assassinat de les dones pel fet de ser dones; és a dir, els femicidis. El feminicidi, per la seva banda, és el crim que comet l’Estat en una cultura femicida.

○ *Terme en francès*

En francès succeeix un fenomen curiós, i és que el diccionari Larousse defineix el “*féminicide*” com “l’assassinat d’una dona o una noia per pertànyer al sexe femení”. Com acabem de veure, aquesta és precisament la definició del terme en castellà “*femicidio*”, i no “*feminicidio*”. Cal afegir que aquest diccionari no reculle el terme *femicide*, mentre que el seu ús està molt estès i fins i tot institucions internacionals, com l’Organització Mundial de la Salut, la fan servir. Se m’ha plantejat llavors un dubte a l’hora de proposar el terme equivalent més adient. Val més proposar el terme “*culture fémicide*” o “*culture féminicide*”?

Si bé proposar el terme “*culture fémicide*” seria, des del meu punt de vista, coherent amb l’ús estès del terme “*femicide*” (fins i tot en agències especialitzades de l’ONU, com l’Organització Mundial de la Salut), la definició de “*féminicide*” proporcionada pel diccionari monolingüe francès coincideix amb la de “*femicidio*” en castellà. Si a això li sumem el fet que el servei de terminologia de les Nacions Unides destaca a l’UNTERM que el mot “*femicide*” no és correcte, trobo que la millor proposta de terme equivalent és, doncs, “*culture féminicide*”.

○ *Terme en àrab*

En relació amb el terme en àrab, no he trobat en cap font bibliogràfica un terme encunyat idoni. És per això que a partir de l’equivalent encunyat en àrab del terme *femicidio*, قتل الإناث, que proposa les Nacions Unides, i de l’anàlisi de diverses paraules que podrien ser un bon equivalent en àrab del mot “cultura”, com per exemple “societat”, he acabat per suggerir que el terme en àrab sigui un calc del terme en castellà i francès i, com a resultat, he obtingut un neologisme: ثقافة قتل الإناث.

El mot “societat”, مجتمع, no m’ha semblat l’ideal perquè la cultura femicida pot estar i, de fet, està present a moltes societats, siguin quin siguin el seu tipus de govern, els seus valors, la seva religió, la seva ubicació, etc. La cultura femicida és una constant en moltes societats, i el terme en àrab ha de reflectir-ho. Així mateix, la “cultura consumista” també està estesa en societats molt diverses, i el terme encunyat que registra l’ONU a l’UNTERM, a saber, ثقافة استهلاكية, també inclou el mot ثقافة. Per consegüent, trobo que la meua proposició és gramaticalment correcta en àrab i podria ser adoptada pels parlants.

VIOLACIÓN DE GUERRA

Presentació del terme escollit

Quant al terme “violación de guerra”, ens trobem davant d’un fenomen lingüístic força interessant. Es tracta d’un terme d’ús estès en castellà i en francès que, en diversos textos fa referència la violació sistemàtica utilitzada com a arma al llarg de la guerra de Síria. No obstant això, tot i tractar-se d’un fenomen que s’ha identificat indiscutiblement en aquest conflicte, succeït en un país de parla àrab, només he trobat una font que faci servir aquest neologisme en àrab.

Si he decidit incloure’l en aquest glossari és, primer de tot, perquè tot i que ja existeix en àrab, el seu ús és molt minoritari en comparació amb l’ús que se’n fa en castellà i en francès. Després, perquè considero que cal posar nom i cognoms i donar visibilitat a un fenomen tan estès al món àrab (Síria, Líbia, etc.).

I, sobretot, perquè penso que el Servei de Terminologia de l’ONU hauria d’incloure a la seva base de dades terminològica -atès que no ho està en cap de les tres llengües- un terme que el Consell de Seguretat de les Nacions Unides mateix considera un tipus de crim de guerra i de crim contra la humanitat i un element constitutiu d’un crim de genocidi.

Definició

Les violacions de guerra comprenen les violències sexuals perpetrades durant els conflictes com a estratègia militar o política. Es defineixen i es decideixen a les altes esferes polítiques i militars tal com es decreta el bombardeig d’un poble o la exterminació d’un grup ètnic. En aquests casos, la violació es i practica contra dones, homes i nens esdevé un instrument que s’utilitza amb el fi d’humiliar, destruir i fer-se amb el poder.

Fitxa terminològica simplificada

TERME EN CASTELLÀ	TERME EN ÀRAB I TRANSCRIPCIÓ	TERME EN FRANCÈS	TERME EN CONTEXT D’ÚS
violación de guerra	الحرب اغتصاب ightissab al-harb	viol de guerre	En la violación de guerra, el soldado enemigo ataca a un civil (no a un combatiente), a una mujer (no a otro soldado). El principal objetivo de la violación de guerra es infligir un trauma y así destruir los lazos familiares

			y la solidaridad del grupo dentro del campo enemigo.
--	--	--	--

Raonament i elecció final dels termes

○ *Terme en castellà i francès*

Pel que fa al terme en castellà, no he trobat diferents accepcions per al mateix terme. És a dir, a totes les fonts que he consultat, la “*violación de guerra*” al·ludeix a una estratègia militar destinada a destruir humanament l’enemic. És cert que, d’entrada, sembla que el terme només remeti a una violació comesa en un període de guerra, i és probable que un hispanoparlant que no estigui especialitzat en drets humans no en compregui el significat complet. La raó és que “*violación de guerra*” és el resultat d’haver aplicat un mecanisme d’economia lingüística a l’expressió “*violación como arma de guerra*”, que és molt més auto referencial i que, ja a primera vista, associem al camp semàntic dels drets humans.

Exactament el mateix succeeix amb la construcció en francès. L’únic que cal tenir en compte, com a hispanoparlants, és que en francès la noció de “violació”, entesa com a violació sexual i com a transgressió de lleis o acords, s’expressa en dues paraules diferents, “*viol*” i “*violation*”, respectivament. Així, l’equivalent encunyat de “*violación de guerra*” és “*viol de guerre*”, derivat també de l’expressió “*viol comme arme/méthode de guerre*”. “*Violation de guerre*”, en canvi, tot i ser gramatical, no existeix com a terme definit perquè els parlants no l’utilitzen. És evident, però, que en una guerra es cometem innombrables “*violations*”, una de les quals és el “*viol de guerre*”. Per consegüent, “*viol de guerre*” és un hipònim de “*violation*”.

○ *Terme en àrab*

Quant a l’àrab, un terme que apareix recurrentment en textos sobre drets humans i crims de guerra és “*الاغتصاب كسلاح للحرب*”, que literalment vol dir “violació com a arma de guerra”. Suggerixo “*اغتصاب الحرب*” com a terme equivalent de “violació de guerra” per dues raons. La primera, és que “*اغتصاب الحرب*” és, igual que en francès i en castellà, el resultat d’haver aplicat el mateix principi d’economia lingüística a l’expressió “*الاغتصاب كسلاح للحرب*”. La segona raó és que el terme resultant és correcte i gramatical en àrab i, fins i tot, està validat per una Organització No Governamental internacional centrada en aquest assumpte.

M'agradaria aclarir que he decidit incloure aquest terme a la categoria de "neologismes" perquè, per molt que no l'hagi creat jo i que en castellà i en francès ja tingui un llarg recorregut, el terme en àrab és un neologisme proposat per l'organització We Are Not Weapons of War.

2.3.2 Ideari social i pràctiques culturals

MUTILACIÓN GENITAL FEMENINA

Presentació del terme escollit

Les dades són les dades i, malauradament, ens indiquen que encara avui dia la mutilació genital femenina és un fenomen exageradament estès tant en països arabòfons com en països francòfons. L'Organització Mundial de la Salut afirma que més de 200 milions de dones i nenes actualment vives han estat víctimes de la mutilació genital femenina als trenta països d'Àfrica, Orient Mitjà i Àsia en què es concentra aquesta pràctica. A Egipte, per exemple l'any 1985 el 97% de noies d'entre 15 i 19 anys havien patit la també anomenada escissió femenina. L'any 2015 aquesta xifra només havia baixat fins al 70%. Es tracta d'una pràctica culturalment acceptada en aquests països, on no es considera ni una violació dels drets humans de les dones i nenes, ni tan sols un tipus de discriminació.

Sens dubte, aquesta és la raó per la qual, al llarg de l'estudi de les fonts bibliogràfiques en àrab, molt freqüentment hem topat amb el terme "ختان الاناث", que literalment vol dir circumcisió femenina. Cal precisar, abans de procedir al raonament terminològic, que "ختان" és la paraula que s'utilitza per a designar la circumcisió masculina i que sovint aquest procediment ve acompanyat d'una celebració amb la família i els éssers estimats, com si es tractés d'un bateig o d'una festa d'aniversari.

Celebració del Jitan

Definició

L'Organització Mundial de la Salut defineix la mutilació genital femenina (MGF) com a qualsevol procediment que consisteixi en la resecció parcial o total dels genitals externs femenins, així com altres lesions dels òrgans genitals femenins per raons no mèdiques.

Fitxa terminològica simplificada

TERME EN CASTELLÀ	TERME EN ÀRAB I TRANSCRIPCIÓ	TERME EN FRANCÈS	TERME EN CONTEXT D'ÚS
mutilación genital femenina	تشويه الأعضاء التناسلية للإناث taixwih al-adà at-tanasuliyya lil-inath	mutilation génitale féminine	La mutilación genital femenina está considerada internacionalmente como un atentado contra los derechos humanos y un acto de violencia contra las mujeres y las niñas. Además, jerarquiza y perpetúa las relaciones en clave de desigualdad y niega el derecho a la integridad física y psicosexual de estas mujeres y niñas. Según datos de UNICEF, afecta a una población mundial aproximada de 120 millones de mujeres y niñas. Y aunque se realiza principalmente en 29 países del África subsahariana, así como en Yemen, Irak, Malasia, Indonesia y en ciertos

			grupos étnicos de América del Sur; los flujos migratorios actuales, hacen que se den casos en todo el mundo industrializado.
--	--	--	--

Raonament i elecció final dels termes

○ *Terme en castellà i en francès*

Basant-me en la definició del Diccionari de la RAE del verb *mutilar* com l'acció de "tallar i sostreure una part del cos, i més particularment del cos en vida", "*mutilación genital femenina*" és, des del meu punt de vista, el terme més clar i més apropiat per referir-se a l'extirpació o lesió dels genitals externs femenins.

"*Ablación femenina*" podria ser un bon sinònim del terme anterior, tenint en compte que el DRAE defineix l'ablació com a "l'extirpació de qualsevol part del cos". Tanmateix, també la defineix, per antonomàsia, de la següent manera: "En algunes cultures, extirpació ritual del clítoris". Nombrosos estudis sobre la mutilació genital femenina demostren que aquesta pràctica cultural o religiosa no consisteix exclusivament en l'extirpació del clítoris, sinó que també pot incloure tècniques com la perforació, el raspament o la cauterització. Per consegüent, "*ablación femenina*" no és un sinònim de "*mutilación genital femenina*", més aviat n'és un hipònim.

En francès succeeix exactament el mateix, però la definició del diccionari Larousse del mot "*mutilation*" encara ratifica més la decisió presa. La definició que en fa és la següent: "(La mutilació és) l'agressió voluntària de la integritat física d'una persona que comporta la pèrdua d'una part del cos o d'un òrgan. (La mutilació pot ser una circumstància agreujant de certes infraccions com tortures i actes de barbàrie, violacions, violència, negligència d'un infant, raptos, etc.)". En canvi, el mateix diccionari defineix l'"*ablation*" com "l'operació que consisteix a extirpar un òrgan, un conjunt de teixits o un cos estrany per via quirúrgica", i no menciona en cap moment que en certes societats pugui fer referència a l'extirpació del clítoris. Em sembla que la comparació entre les dues definicions proposades en francès encara justifica més la decisió presa en tots dos idiomes.

En relació a la paraula “*clitoridectomia*”, “*clotoridectomie*” en francès, proposada com a sinònim a la base de dades terminològica UNTERM, també considero, després d’una llarga recerca, que només és un dels tipus de mutilació genital femenina i que, per tant, també n’és un hipònim.

Per últim, cal destacar que el terme “*circuncisión femenina*”, “*circoncision féminine*” en francès, no és en absolut un sinònim de “*mutilación genital femenina*” o “*mutilation génitale féminine*”. Per començar, tant el diccionari Larousse com el DRAE especifiquen que la circumcisió és “l’escissió total o parcial del prepuci”, res a veure, per tant, amb òrgans genitals femenins. Per continuar, el mateix Servei de Terminologia de l’ONU en desaconsella l’ús a la base de dades terminològiques UNTERM.

○ *Terme en àrab*

En el cas de l’àrab, ens trobem en una situació similar a la del castellà i el francès. La paraula “*ختان*” apareix definida al diccionari àrab com a “escissió d’una part de l’òrgan genital”. Veiem, doncs, que la definició d’aquesta paraula barreja els significats dels mots ablació i circumcisió. Ja d’entrada això ens indica que “*ختان الاناث*” no pot ser un terme equivalent adequat per “*mutilación genital femenina*”, perquè com ja he mencionat anteriorment, l’ablació és només un tipus de mutilació genital femenina. Per continuar, i aquesta és la raó principal per la qual hem escollit analitzar aquest terme, en alguns països del món àrab, el “*ختان*” (masculí) es considera motiu de celebració i, per consegüent, s’organitzen grans cerimònies per festejar-lo.

Això pel que fa als nens, però i les nenes i dones? Doncs les nenes i dones víctimes de la mutilació genital femenina poden, entre altres coses, patir hemorràgies, trastorns psicològics severos, infeccions, problemes de cicatrització i, fins i tot, la mort. Com veiem, no hi ha cap raó per la qual la mutilació genital femenina, o “*ختان الاناث*”, sigui motiu de celebració. De fet, opino que l’ús del terme “*ختان الاناث*” perpetua la concepció d’aquesta pràctica com a costum socialment acceptat. Això, a banda de que el seu significat no correspon per complet amb el de mutilació genital femenina. No obstant això, el terme apareix tant en documents de l’ONU com a l’UNTERM, la base de dades terminològica. En aquests documents també hi trobem, però, el terme “*تشويه الأعضاء التناسلية*”, que podem traduir literalment per “deformació dels òrgans genitals” i que em sembla l’equivalent més apropiat perquè inclou els diversos tipus de MGF que he

mencionat anteriorment i perquè no fa referència únicament a l'extirpació o lesió del clítoris.

VIOLENCIA DE LA PAREJA ÍNTIMA

Presentació del terme escollit

La inclusió del terme “violència de la pareja íntima” dins de l'apartat relacionat amb la cultura ve justificada pel fet que la legislació de la majoria de països àrabs no contempla la violació dins del matrimoni com a violació sinó com a dret sexual del marit. A banda d'això, la concepció de la parella, les relacions sexuals i el matrimoni a les diferents cultures àrabs difereix de la visió que es té als certs països hispanòfons i francòfons. Socialment, a molts dels països àrabs no es considera socialment correcte tenir una parella íntima fora del matrimoni i, per tant, no és un assumpte del qual es parli públicament. Diguem, doncs, que la parella íntima fora del matrimoni existeix, evidentment, però es manté en l'estricta intimitat personal. Això fa que aquesta noció no formi part de l'ideari de la majoria de comunitat araboparlant.

Tot i que la decisió presa respecte al terme escollit en àrab potser no és la més encertada, després de definir amb precisió el terme “violència de la pareja íntima” a diversos subjectes arabòfons i de consultar-los quin terme equivalent els sembla el més adient en el seu context cultural, hem arribat a la conclusió que cabria la possibilitat d'adoptar el terme en àrab que proposem. No obstant, a continuació exposarem altres opcions que també hem considerat. Cal destacar també, que el terme “violència de la pareja íntima” s'utilitza principalment en estudis en l'àmbit de la salut realitzats a l'Amèrica Llatina, i que a Espanya el seu ús no és tan estès.

Definició

Un estudi realitzat per la Universitat de San Sebastián defineix la violència de la parella íntima (VPI) com al patró de comportaments coercitius que té per objectiu forçar la conducta o la voluntat d'una persona recurrent a les lesions físiques, l'agressió sexual, les amenaces i l'abús psicològic perpetrades per un dels membres de la parella o per un company o companya sexual.

Fitxa terminològica simplificada

TERME EN CASTELLÀ	TERME EN ÀRAB I TRANSCRIPCIÓ	TERME EN FRANCÈS	TERME EN CONTEXT D'ÚS
violència de la pareja íntima	اعتداء زوجي itidà zawji	violence entre partenaires intimes	Las normas sociales y culturales parecen respaldar este tipo de violencia en la región de América Latina. En Colombia se observa una relación entre maltrato de la pareja y el embarazo no deseado. De igual modo, en Perú se han hallado efectos de la violencia de la pareja íntima en la presentación de síntomas de depresión.

Raonament i elecció final dels termes

○ *Terme en castellà*

Abans de procedir a l'explicació dels termes equivalents en àrab i en francès, cal aclarir que no hem escollit el terme "violència conyugal" en castellà perquè semànticament el mot "conyugal" fa referència a la violència exclusivament en el marc del matrimoni. No obstant, les societats evolucionen i la realitat actual és que les persones acostumen a tenir més d'un parella al llarg de la seva vida i que moltes parelles no contrauen mai matrimoni. És per aquest motiu que en castellà hem optat pel terme "violència de la pareja íntima".

○ *Terme en àrab*

Ara bé, com ja hem mencionat a la introducció, la realitat als països àrabs és diferent i, tot i que la cultura de cada país és única, totes elles tenen en comú que el sexe continua essent força tabú. En la majoria de casos, quan es mantenen relacions sexuals abans del matrimoni, no se'n parla, perquè la noció de virginitat encara té un paper molt important. Pel que fa a la violència sexual, en molts països constitueix un deshonor per a la família i es tendeix a responsabilitzar la víctima de l'acte. No obstant això, als països àrabs cada cop es duen a terme més estudis sobre la violència sexual i de gènere, per això considerem essencial que s'encunyin i es creïn termes relacionats amb aquest camp semàntic.

Respecte a l'elecció del terme en àrab, en un principi vam optar pel sintagma "اغتهاب زوجي", que vol dir "violació conyugal", però vam descartar-lo perquè aquest

terme només fa referència a la violació en si i omet conductes com les amenaces, les agressions físiques i l'abús psicològic. Podem dir, per tant, que aquest terme s'inclou dins del concepte de "violència de la parella íntima", però que no pot ser-ne l'equivalent encunyat.

També hem considerat el terme "عنف زوجي", que es tradueix literalment com a "violència conjugal" i que hem trobat diverses vegades durant el buidatge d'arxius provinents de l'ONU o d'agències associades com UNICEF, etc. Tot i que l'UNTERM no l'inclou a la seva base de dades, considerem que és un terme força apropiat perquè remarca la violència exercida de diverses maneres, ja sigui com a lesió física, com a abús psicològic o com a agressió sexual. És un terme molt utilitzat, i el seu ús està corroborat per la UNESCWA (Comissió Econòmica i Social de les Nacions Unides a l'Àsia occidental).

Malgrat formar part de la base de dades UNTERM, també hem descartat el terme "اعتداء زوج على زوجته", que significa "abús de l'espòs envers l'esposa", perquè especifica envers qui s'exerceix violència i, per bé que en la gran majoria de casos la direccionalitat de la violència sigui aquesta, la situació pot ser la contrària. Tenint en compte que aquest terme no s'ajusta exactament a la definició que hem presentat del terme "*violencia de la pareja íntima*", proposem utilitzar-lo com a equivalent encunyat només quan el context en que s'utilitzi especifiqui la direccionalitat de la violència (de l'espòs contra l'esposa).

Considerem que és el terme més adient és, doncs, "اعتداء زوجي" perquè és el que millor encaixa amb la definició del terme "*violencia de la pareja íntima*", però a la vegada pren en consideració el fet que a la majoria de països de parla àrab la sexualitat s'acostuma a concebre només dins del marc del matrimoni. Aquest terme està recollit a l'UNTERM com a equivalent encunyat del terme en francès "*violence conjugale*". No obstant això, trobem que, a banda de mantenir i utilitzar el terme "اعتداء زوجي", s'hauria de crear un terme realment equivalent a "*violencia de la pareja íntima*".

La raó és que, com ja hem dit abans, les societats evolucionen, i qui impulsa el canvi és la gent. Personalment, considerem que la llengua ocupa un rol essencial en la mentalitat i l'ideari d'una societat, i que la creació de nous termes és necessària per a redefinir certs fenòmens, proporcionar noves perspectives i, en certa manera, fomentar l'evolució.

- *Terme en francès*

Respecte al terme en francès, seria fàcil limitar-se a "*violence conjugale*", que es l'equivalent encunyat que l'UNTERM proposa per a "اعتداء زوجي", però la realitat és que

el conjunt de països francòfons presenta una pluralitat cultural immensa. Hi ha, d'una banda, països europeus o de l'Amèrica del Nord i, de l'altra, països africans, asiàtics i de l'Amèrica Central i del Sud. Ens trobem davant d'una sola llengua però de desenes de cultures i de religions diferents. Si bé en els països on els conceptes de matrimoni, virginitat i honor de família tenen molt de pes el terme "*violence conjugale*" és adient, en països en què l'índex de matrimonis és baix o el més habitual és tenir més d'una parella al llarg de la vida, aquest terme no és el més adequat.

Per bé que la definició de violència conjugal de l'*Institut national de santé publique* (Institut Nacional de Salut Pública) del Quebec inclogui la violència en relacions de parella o extra-matrimonials, considerem en aquest cas també que semànticament el mot "*conjugal*" fa referència al matrimoni i que, per tant, cal trobar un terme que s'adapti més a la realitat actual. El terme pel qual optem, tot i no estar reconegut per l'UNTERM, és "*violence entre partenaires intimes*". És l'equivalent semàntic idoni del terme "*violencia de la pareja íntima*" i el seu ús està consolidat per l'OMS, l'agència ONU Femmes i el Govern de Canadà, entre altres.

En aquest cas concret, malgrat la diversitat cultural i religiosa entre països francòfons de la qual parlàvem, considerem que el terme adient és "*violence entre partenaires intimes*", perquè inclou també la noció de violència conjugal.

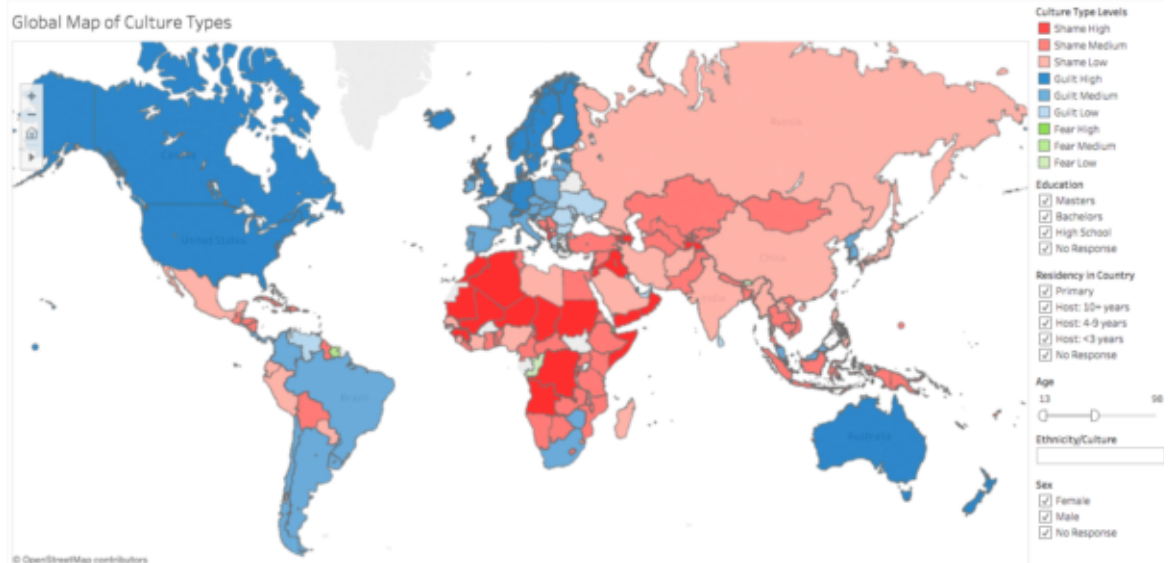
Igual que en el cas de l'àrab, el terme "*violence conjugale*" pot utilitzar-se en contextos en què sigui evident que la violència ha tingut lloc en el si del matrimoni.

2.3.3 Dialectalismes

HSHUMA

Presentació del terme escollit

Una curta estada de tres setmanes al Marroc va ser prou per adonar-me que la *hshuma* és un concepte molt arrelat en el pensament popular i que això influencia indubtablement la vida diària dels marroquins i les marroquines. Gràcies a recerques posteriors he descobert que aquesta noció constitueix un principi essencial i comú a tot el Magrib. De fet, segons el paradigma de classificació cultural "Culpa-Vergonya-Por", el sentiment que predomina a la majoria de països àrabs i que constitueix la base de la seva moralitat és la vergonya, que és un dels elements principals de la *hshuma*. Aquest mapa evidencia que el nord de l'Àfrica és la regió on el grau de vergonya és més elevat.

Mapamundi de la classificació cultural Culpa-Vergonya-Por

La *hshuma* s'inculca des de la infantesa i pot amagar-se darrere de qualsevol paraula o acció. És una noció difícil d'entendre per a algú que no sigui magrebí, perquè no té un únic significat. A continuació intentaré definir-la, però ara només explicaré la raó per la qual m'ha interessat analitzar aquest terme. La *hshuma*, tot i que no exclusivament, sovint està relacionada amb un sentiment de pudor respecte al cos i al sexe. A banda d'això, també és una paraula que sona recurrentment després d'una violació, així com un sentiment que pesa sobre la dona que ha estat violada o que ha patit abusos i sobre la resta de la seva família. Aquesta visió de la violació com a lacra familiar, condueix molts cops a que la víctima se senti culpable i fins i tot a que sigui rebutjada per la seva família.

La incapacitat de comprendre en profunditat aquesta noció i el fet que estigui tan arrelada en l'ideari i en la quotidianitat d'alguns països de població majoritàriament musulmana m'han fet pensar que podria resultar interessant intentar trobar els termes equivalents en castellà i francès.

Abans de definir-lo, però, m'agradaria justificar la inclusió del terme a la subcategoria de "dialectalismes" de dues maneres. La primera és que aquest terme no consta al diccionari àrab monolingüe *Al-Mounged al-Abjadî* (المنجد الأبجدي), ni als diccionaris bilingües àrab-francès *Abdel-Nour* (عبد النور) i àrab-castellà, *Diccionario de árabe culto moderno*. La segona és un qüestionari que he fet arribar a subjectes araboparlants del Magrib i del Màixriq les respostes del qual demostren que el nombre de parlants del dialecte àrab llevantí que coneix el significat de la paraula és molt reduït (menys d'un

25%) i que, els qui la coneixen, no la fan servir mai o bé molt rarament (vegeu els resultats de l'enquesta als annexos).

Definició

Sovint es defineix o tradueix la “*hshuma*” com a pudor, vergonya o fins i tot escàndol, però en realitat és molt més que això. Es tracta d'un valor, d'un marc moral tàcit que reagrupa tots els tabús i que defineix el bé, el mal, l'acceptació social, els dogmes i els codis de conducta, de decència, de rectitud i de repressió a la regió del Magrib.

Fitxa terminològica simplificada

TERME EN CASTELLÀ	TERME EN ÀRAB I TRANSCRIPCIÓ	TERME EN FRANCÈS	TERME EN CONTEXT D'ÚS
hshuma	حشومة hxuma	hchouma	Además, y de acuerdo con lo que apunta la entrevistada, la sonrisa muchas veces se identifica con el concepto de la <i>hshuma</i> . Este termino que la intérprete equipara a la desgracia, consideramos que es más correcto identificarlo con el rubor y la vergüenza, aun más si tenemos en cuenta los temas que se pueden tratar en una consulta médica.

Raonament i elecció final del terme

La presentació del terme evidencia que es tracta d'un mot especialment difícil no només de traduir, sinó també de comprendre a causa de totes les connotacions que té i del pes que exerceix sobre el comportament i el pensament de la gent. Des d'un punt de vista personal, considero que el fet de traduir aquesta noció per una única paraula, com “pudor” o “vergonya”, seria fer una simplificació maldestre d'un valor que constitueix la base del codi ètic i moral de tot un conjunt de societats. Cal mencionar, també, que es tractaria d'una traducció, ja sigui al castellà o al francès metropolità, realitzada des del punt de vista de dues cultures la moralitat de les quals no es fonamenta en la vergonya

sinó en la culpa. Proposar una traducció tan simplista seria, doncs, anar en contra del propòsit d'aquest treball, que és demostrar la importància de la traducció i la interpretació com a ponts d'unió entre cultures.

○ *Terme en castellà i en francès*

La reflexió que acabo de dur a terme em duu inevitablement a concloure que la millor opció és no traduir el terme, ni per una sola paraula (com “vergonya” o “pudor”, com ja he dit anteriorment), ni tan sols per una breu definició. De fet, considero que per a poder copsar el veritable sentit i l'envergadura d'aquest terme cal ser testimoni de la transcendència d'aquest valor a la vida de la població magribina.

Així doncs, com que no trobo un terme equivalent que consideri adequat per al mot حشومة, opino que la millor alternativa és transcriure'l. Ara bé, el sistema de transcripció i transliteració de l'àrab al castellà i al francès són diferents. Pel que fa a la romanització de l'àrab al castellà, m'he basat en el sistema proposat per la Fundéu, a la vegada que he optat per mantenir un tret dialectal de la regió del Nord de l'Àfrica, el *sukun* (l'absència de so), sobre la primera lletra en comptes de vocalitzar-la amb una *fatha*, tal com seria propi de l'àrab clàssic.

He pres aquesta mateixa decisió per la transcripció francesa i he agafat com a model de transliteració al francès el sistema Àrabica creat per l'*Institut National des Langues et Civilisations Orientales*.

○ *Terme en àrab*

Pel que fa al mot en àrab, hi ha dos aspectes a tenir en compte. El primer és l'escriptura del mot. Originalment, la paraula حشومة té una *fatha* sobre la primera lletra, i per tant es pronunciarà /*haixuma*/. Això no obstant, com que l'àrab que es parla al nord de l'Àfrica, el darija, tendeix a *sukunitzar* (trencar diptongs, eliminar molts sons vocàlics, etc.) aquesta pronúncia està molt poc estesa. A causa d'aquest tret dialectal, el que més se sent és *hxuma*, és a dir, la versió “sukunitzada”. Així, per raons de coherència amb les transcripcions en castellà i en francès, i perquè el terme prové d'una variant dialectal de l'àrab i ni tan sols apareix al diccionari, opto per l'escriptura del mot en àrab d'acord amb la pronúncia en darija.

El segon aspecte a tenir en compte és el següent: per què proposar a la Secció de Terminologia del servei lingüístic de l'ONU un mot dialectal, quan en àrab clàssic

existeixen diverses paraules i expressions per referir-se a la vergonya, la indecència o la manca de pudor? Personalment, la resposta és que cap de les paraules o expressions en àrab estàndard que designen l'escàndol o la indecorositat, com “خجر” (vergonya), “الحياء عدم” (impudicícia) o fins i tot “عدم الحشمة” (deshonra, falta de modèstia o d'humilitat), que prové de la mateixa arrel, no tenen el pes moral ni formen part de l'ideari social i de la identitat dels magribins com, en canvi, sí que és el cas de la “حشومة”.

MUERTAS DE JUÁREZ

Presentació del terme escollit

Entre l'any 1993 i el 2021, més de 3000 dones han estat assassinades a Ciudad Juárez, al nord de Mèxic. Aquests feminicidis sistemàtics són l'exemple perfecte del terme “*Cultura femicida*”, que he inclòs a l'apartat de Neologismes. Malauradament, aquests sèrie d'assassinats incessants té lloc a altres parts del món sense que necessàriament se'n parli o s'identifiqui com a un fenomen, resultat de la cultura femicida, i no com a casos aïllats provocats, per exemple, per l'alt nivell de violència del país. D'una banda, he volgut incloure aquest terme al meu treball per donar visibilitat als feminicidis sistematitzats. De l'altra, perquè quan vaig topar per primer cop amb aquesta expressió, em vaig preguntar si realment el terme en castellà és realment adequat o no fa justícia als esdeveniments ocorreguts. En parlaré més en detall a l'apartat “*raonament i elecció final del terme*”.

Pel que fa al mètode escollit per justificar la inclusió del terme “*muertas de Juárez*” a la subcategoria “*dialectalismes*”, en aquest cas és diferent al que he utilitzat amb el terme anterior. Per raons estructurals i històriques, l'àrab presenta una gran varietat diatòpica, i les diferències entre dialectes poden ser tan marcades que dos parlants de diferents variants dialectals, per exemple un marroquí i un jordà, poden arribar a no entendre's entre si. Amb el castellà, però, la situació és diferent. Com que la variació dialectal no és tan severa, un parlant espanyol pot fàcilment amb un parlant mexicà. Per això, si feia servir el mateix mètode per demostrar que es tracta d'un dialectalisme, els resultats haurien estat incongruents. Així doncs, he optat per fer servir la plataforma digital Google Trends, que t'indica en quina regió s'utilitza una certa paraula o expressió. Com podreu apreciar en la imatge que adjunto a continuació, l'expressió només s'utilitza a Mèxic. A banda d'això, totes les fonts bibliogràfiques que he consultat en les quals apareixia el terme han estat publicades a Mèxic.

Resultat de la cerca del terme “muertas de Juárez” amb Google Trends

Definició

El terme “muertas de Juárez” fa referència a les dones assassinades a la ciutat més poblada del nord de Mèxic, Ciudad Juárez, des de l’any 1993. Les víctimes d’aquests feminicidis presenten un perfil semblant: són dones joves, amb pocs recursos, estudiants, obreres o treballadores de *maquilas* que migren o es desplacen a Ciudad Juárez per poder mantenir les seves famílies. El procediment d’aquests feminicidis és sempre el mateix: segrest, tortura extrema i prolongada, violència sexual salvatge, mutilació i assassinat. Cal destacar que no es tracta de violència domèstica, que també està molt estesa a la regió, sinó de violència sexual extrema i d’assassinats sistemàtics tolerats per les autoritats del govern, per falta d’implicació i per culpabilització de la víctima.

Fitxa terminològica simplificada

TERME EN CASTELLÀ	TERME EN ÀRAB I TRANSCRIPCIÓ	TERME EN FRANCÈS	TERME EN CONTEXTE D’ÚS
muertas de Juárez	صَحَايَا خَوَارِيز مَدِينَة dahaya madinat Juárez	mortes de Juárez	Los rasgos de las víctimas (jóvenes, sin posibilidad de defenderse, pobres, niñas mujeres) es arquetípica para esta situación de Wild West y el lenguaje lo construye de manera metafórica. Las “Muertas de Juárez”, apodo, sobrenombre para lo que resulta socialment doloroso e innombrable, ha sobrevenido en una estratègia lingüística de eufemización, por demás arraigada en la cultura

			popular mexicana, minimitzar la amenaza social y permite “adoptar” a estas víctimas.
--	--	--	--

Raonament i elecció final del terme

○ *Terme en castellà i en francès*

Al text que he inclòs a la columna de “terme en context d’ús” de l’apartat anterior s’explica precisament per quina raó es fa servir en castellà l’expressió las “muertas de Juárez”. Es tracta, efectivament, d’un eufemisme social creat per evitar recordar els esdeveniments i connectar emocionalment amb les víctimes cada cop que es parla d’aquest fenomen. En efecte, seria molt més brusc parlar de les “violades, torturades i assassinades de Juárez”. Davant de la necessitat d’exposar els fets per poder reclamar ajuda a les autoritats i als civils, les famílies i mitjans de comunicació van optar per aquest eufemisme com a mètode d’autoprotecció.

Ara bé, què succeeix amb el francès? Doncs que l’expressió castellana es va calcar en francès al peu de la lletra i els mitjans de comunicació francòfons van començar a fer servir el terme “mortes de Juárez”. Tenint en compte que, tant en castellà com en francès, aquesta expressió fa referència a les víctimes, no considero oportú proposar com a alternativa “féminicides de Ciudad Juárez” o “femicidios de Ciudad Juárez”, en francès i castellà respectivament, perquè aquestes expressions fan referència als esdeveniments i no a les nenes i dones assassinades.

Així doncs, tot i que “muertas de Juárez” no em sembli la millor expressió per al·ludir als veritables esdeveniments (tortura, violència sexual extrema, etc.), comprenc la raó per la qual s’ha creat aquest eufemisme i per tant opto per no proposar cap alternativa al terme en castellà i en francès.

○ *Terme en àrab*

En àrab, però, optar per una traducció literal, que en aquest cas seria متوفيات خواريز, no em sembla la millor opció, perquè no remet a cap noció coneguda. En el cas del castellà, l’expressió va néixer dels assassinats incessants i constants i de la necessitat de parlar-ne, però en canvi, en l’àrab no és un terme que formi part de l’ideari dels parlants i, per tant, no té sentit reproduir-lo exactament igual.

Com que durant el procés de recerca no he trobat cap terme equivalent, he pres la decisió de proposar-ne un jo, basant-me en l’estructura del terme en castellà i francès.

La construcció en àrab que suggereixo és la següent: *صَحَايَا مَدِينَةِ خَوَارِيز*, la traducció de la qual és “les víctimes de Ciudad Juárez”. A primera vista pot semblar que la diferència sigui mínima, però en realitat aquesta construcció dona força informació al receptor. En primer lloc, li indica que són dones que han mort injustament, atès que el diccionari àrab defineix el mot “víctima” com “una persona innocent que mor injustament”. Per tant, és més probable, que aquesta paraula transmeti a un araboparlant que es tracta de morts intencionades, i no accidentals. A banda d’això, fer servir la paraula “víctimes” en la manera més apropiada que he trobat en àrab per mantenir el mateix eufemisme que en castellà. Es tracta d’una manera de d’intentar obviar la violència inherent a la societat mexicana i d’“empatitzar” i “connectar” amb les dones assassinades. En segon lloc, el fet d’haver inclòs la paraula “ciutat” (مدينة) situa on han tingut lloc els esdeveniments violents. Altrament, un receptor que no estigui familiaritzat amb el tema podria pensar que Juárez es una persona.

2.3.4 Violència infantil i intrafamiliar

MATRIMONIO FORZADO

Presentació del terme escollit

Pel que fa al terme “*matrimonio forzado*”, he considerat oportú analitzar-lo perquè, malauradament, és un fenomen estretament lligat al matrimoni precoç i infantil, que està molt estès tant en països de parla hispana com francesa i àrab. Igual que la mutilació genital femenina, el matrimoni forçós forma part d’un constructe social mil·lenari que, d’una banda, fa servir les dones i els nens com a moneda de canvi en assumptes econòmics, de propietat i d’obtenció de poder i de béns, i que de l’altre, els roba tota veu i opinió en nom de la religió, la tradició, la decència i l’honor.

En aquest cas, els termes en àrab entre els quals s’alternava als corpus de l’ONU són *زواج قسري*, que es tradueix literalment per “*matrimonio forzado*”, i *الزواج بالإكراه*, que es traduiria per matrimoni coaccionat o matrimoni sota coacció. En relació amb el castellà i el francès, a l’UNTERM consten únicament el terme “*matrimonio forzado*” i “*mariage forcé*”. A continuació explicaré quina és la raó per la qual incloc a la fitxa terminològica el terme *زواج قسري*. Adelanto, però, que tots dos termes estan inclosos a l’UNTERM i que s’utilitzen en documents de l’ONU en la mateixa mesura.

Definició

Es parla de matrimoni forçat quan un dels futurs cònjuges se sent obligat a contraure matrimoni per la via civil, religiosa o tradicional amb algú que no ha escollit i que li ha estat imposat, mitjançant abús físic o emocional, amenaces o engany, sense que s'hagi pres en consideració el seu consentiment. Difereix de la unió conjugal forçada en què aquesta consisteix a romandre obligatòriament en un matrimoni ja contret.

Fitxa terminològica simplificada

TERME EN CASTELLÀ	TERME EN ÀRAB I TRANSCRIPCIÓ	TERME EN FRANCÈS	TERME EN CONTEXT D'ÚS
matrimonio forzado	زواج قسري zawaj qasri	mariage forcé	El matrimonio forzado ha pasado de ser percibido como una práctica exclusiva de lugares lejanos o de tiempos remotos a incorporarse al debate político sobre lo que resulta tolerable en la actual sociedad globalizada.

Raonament i elecció final del terme

- Terme en castellà, francès i àrab

En aquest cas, la situació respecte al terme en les tres llengües és força semblant perquè en cada llengua existeixen dos termes amb un significat molt similar. En castellà són “matrimonio forzado” i “matrimonio coaccionado”, en francès, “mariage forcé” i “mariage contraint” i, en àrab, “زواج قسري” i “زواج بالإكراه”, que volen dir respectivament “matrimoni forçat” i “matrimoni sota coacció”. Cal dir que el terme “matrimonio forzado” i el seus equivalents en francès i en àrab ja estan inclosos a la base de dades UNTERM, així com el terme en àrab “الزواج بالإكراه”. De totes maneres, jo vaig preguntar-me per quina raó els termes “sinònims” en castellà i francès no hi constaven.

Vaig intentar obtenir la resposta seguint el mateix mètode que en alguns casos precedents: cercar el mot al diccionari, analitzar-ne l'entrada i detectar quina coincideix més amb la definició de la paraula. La cerca no em va dur enlloc, atès que el diccionari Larousse defineix la paraula “forçat” (“forcé”) mitjançant el sinònim “coaccionat”

(“*contraint*”). En castellà, els verbs “*forzar*” y “*coaccionar*” també coincideixen, fins i tot en els matisos. Tots dos volen dir, en poques paraules, obligar algú a fer alguna cosa.

Veient que la resposta no residia en el component lèxic, vaig optar a per analitzar l'ús que se'n fa a documents oficials, lleis, etc., ja que, al cap i a la fi, els textos de les Nacions Unides estan escrits amb la màxima precisió possible. En el cas de les lleis dictades a països hispanòfons, el terme utilitzat sempre és “*matrimonio forzado*”. En països francòfons el cas és el mateix, sempre s'usa “*mariage forcé*”.

Així, per molt que no en difereixi el sentit, no incloure “*matrimonio coaccionado*” o “*mariage contraint*” a la base de dades és la decisió més apropiada perquè l'interpret o traductor/a de l'ONU pugui realitzar correctament la seva feina.

En àrab, llavors, per què no succeeix el mateix?

Doncs perquè en països com l'Iraq o el Marroc la legislació fa servir un dels termes (“*زواج بالإكراه*”) i en altres països, com Algèria o Síria, es fa servir el seu sinònim, *زواج قسري*. És per això que tots dos termes estan presents a l'UNTERM. A la fitxa terminològica incloc, però, “*زواج قسري*”, perquè a nivell d'estructura és igual als termes en francès i el castellà, és a dir, està compost d'un substantiu masculí més un adjectiu.

VIOLENCIA INCESTUOSA

Presentació del terme escollit

La raó per la qual he escollit el terme “*violencia incestuosa*” per a analitzar-lo en aquest treball és diferent de la de la resta de termes. Mentre consultàvem els conjunt de corpus de textos de la Organització de les Nacions Unides i en fèiem el corresponent buidatge terminològic, vam adonar-nos que per a designar aquesta noció en àrab es recorria alternativament a dos termes: “*اعتداء على المحارم*”, que es traduiria literalment com a “abús incestuós”, i “*اغتصاب المحارم*” que es traduiria com a “violació incestuosa”. No obstant això, cap dels dos termes forma part de la base de dades terminològica de les Nacions Unides, l'UNTERM.

Vaig preguntar-me, llavors, si realment tots dos termes en àrab són sinònims i si tots dos són equivalents adequats del terme en castellà i en francès. També em va semblar interessant suggerir que aquest terme, que al·ludeix malauradament a un fenomen molt estès, s'inclogués a la base de dades d'una institució que té com a objectiu la defensa dels drets humans.

Definició

La violència incestuosa o l'abús sexual intrafamiliar és tota acció que consisteix en el maltractament físic, psicològic o sexual, executat per un membre de la família envers la dona o altres membres del nucli familiar, com els nens o adolescents. Així, es considerada una violació dels drets humans, a més d'un problema de salut pública i d'una pràctica que afecta negativament al desenvolupament psicosocial.

Fitxa terminològica simplificada

TERME EN CASTELLÀ	TERME EN ÀRAB I TRANSCRIPCIÓ	TERME EN FRANCÈS	TERME EN CONTEXT D'ÚS
violència incestuosa	اعتداء على المحارم itidà ala al-mahàrim	violence incestueuse	En función de los contextos, las circunstancias, las víctimas y los victimarios, se establece la siguiente tipología en torno al maltrato sexual: violencia sexual en el hogar, la escuela, el trabajo y la calle; agresiones sexuales a mujeres adolescentes, a personas y mujeres adultas, violencia sexual marital o conjugal, violencia incestuosa y violencia sexual en contra de niños, niñas y adolescentes [...].

Raonament i elecció final del terme

○ *Terme en castellà i en francès*

Abans de proposar un equivalent encunyat en francès, vaig preguntar-me si realment d'adjectiu "incestuoso" es corresponia amb la definició que proposo del terme. En un principi va semblar-me que no, perquè la definició esmenta un "maltractament físic, psicològic o sexual" i totes les definicions que havia trobat dels termes "incest" o "incestuós" feien referència a la relació carnal entre dues persones amb un estret grau de parentesc. La violència física, entesa com a agressions fent ús de la força (cops de puny, puntades de peu, etc.) , i la violència psicològica no acabaven d'encaixar-me en aquesta definició. Va ser gràcies a una de les accepcions que ofereix el diccionari Larousse de la paraula "incestueux, incestueuse", que vaig adonar-me que l'adjectiu incestuós estava

realment ben triat, perquè en una sola paraula concentrava els fet que qualsevol tipus de maltractament intrafamiliar és inacceptable.

Larousse defineix “*incestueux, incestueuse*” de dues maneres. La primera ho defineix com algú o alguna cosa “que està corrompuda per l’incest”, i la segona ho defineix de la següent manera: “es diu de les relacions considerades com inacceptables des d’un punt de vista ètic o deontològic”.

Així doncs, vaig entendre que, en alguns casos, la violència intrafamiliar, tant l’abús sexual com el maltractament físic i psicològic, està corrompuda per “desitjos incestuosos” i, en tots els casos, la relació que s’estableix entre l’agressor/a i la víctima és absolutament intolerable.

És per aquesta raó que considero que el terme “*violence incestueuse*” és adequat en francès i que “*violencia incestuosa*”, tot i ser un calc, n’és un equivalent idoni, sobretot tenint en compte que el seu ús en castellà ja està força estès. Val a dir, però, que el terme s’utilitza molt més en francès, així que és possible que el fos inicialment proposat en aquesta llengua.

- *Terme en àrab*

La recerca en àrab no va ser gaire conclouent, perquè no vaig trobar cap equivalent encunyat pel terme “*violence incestueuse*”. En un principi, vaig pensar a traduir literalment els dos mots de què es compon el terme, és a dir, a traduir “*violence*” o “*violencia*” per *عنف* i “*incestueuse*” o “*incestuosa*” per *زاني*. El resultat no va ser gaire positiu, i la prova és que quan el vaig cercar a Google només vaig obtenir cinc resultats de cerca.

Això d’una banda, i, de l’altra, la definició del terme *عنف* en àrab va acabar-me de confirmar que no era la millor elecció. El diccionari en línia Almaany, defineix la violència com “l’ús de la força física il·lícita o conforme a la llei amb l’objectiu d’agredir, destruir, sabotejar o ofendre”. Com es menciona a la definició, la violència incestuosa no es conforma només de violència física, sinó que també implica maltractament psicològic. El calc, per tant, queda descartat com a solució traductora.

Si *عنف*, violència física, no és el terme idioni, quin pot ser, doncs, un hiperònim que l’inclogui i que a l’hora correspongui amb la definició de violència incestuosa? La resposta a aquesta pregunta la trobem a la definició mateixa del terme: abús. Ara bé, igual que en àrab el mot *عنف* no té el significat exactament el mateix que “*violencia*” en castellà, podria ser que l’equivalent encunyat d’“abús”, *اعتداء*, tampoc correspongués a

la definició que fem del terme. El cas és que, no només les definicions del diccionari àrab Almaany s'adeqüen al cent per cent amb la definició del terme, sinó que, a més, inclouen una explicació "psicològica" dels motius que poden causar l'abús. Raó afegida per escollir aquest terme. Les definicions són les següents: "[l'abús] és el comportament obscè d'un home envers un altre home, dona, nen o nena, que va acompanyat d'amenaques, de violència física o de lesions, i que provoca en la víctima por, vergonya, humiliació i ansietat" i "[l'abús] és un atac envers una altra persona provocat per un desig de control o com a resultat d'un sentiment d'injustícia, entre d'altres".

Pel que fa a "incestuoso", he optat per no utilitzar la forma adjectival, atès els pocs resultats obtinguts amb la primera recerca. Així, com que en el terme "violación incestuosa", "اغتناب المحارم", sovint utilitzat en textos de les Nacions Unides, es fa servir la fórmula "المحارم" (d'incest) per com a alternativa a l'adjectiu, he optat per fer-la servir jo també. El resultat, اعتداء على المحارم, literalment "abús incestuós", és l'equivalent que proposo i un terme validat en nombrosos textos en àrab.

Respecte a "اغتناب المحارم", violació incestuosa, sovint emprat a textos de l'ONU com a sinònim d'"abús incestuós", es tracta, en realitat, d'un hipònim d'aquest terme i, per tant, no considero convenient fer-ne el mateix ús.

Conclusions

Reflexió final

“Lo primero fue el habla. Una necesidad de sentir la compañía de los otros, de arrancarse de la originaria soledad, de emitir sonidos que la lengua fue articulando, modulando, convirtiendo en palabra. A esa voz, enriquecida a lo largo del tiempo, el “filósofo”, como llamaban a Aristóteles, dijo que era un soplo, un “aire semántico”. No sólo un grito. Ese aire decía cosas, señalaba los árboles, los mares, las estrellas, alumbraba ideas que, en principio, eran “lo que se ve”; y en esas “visiones”, creaba comunidad, solidaridad, amistad. Surgía así un universo en el que los seres humanos comenzaron a sentirse y entenderse.”

Emilio Lledó, *Fidelidad a Grecia*

Vaig començar aquest treball amb la profunda convicció que les paraules tenen la capacitat de ser un pont o un mur entre cultures i persones, i que intèrprets, traductors i terminòlegs en són els arquitectes i constructors. Aquesta creença, que més aviat era de caire teòric, s’ha convertit, al llarg de l’elaboració d’aquest projecte -de la comprensió dels matisos subtils de cada paraula, del testimoniatge de professionals i de la descoberta de les raons per les quals una societat escull un determinat mot i no un altre - en un dels pilars de la meua ètica professional i personal: les meves paraules i la meua veu estaran, a partir d’ara, al servei de la creació d’un món millor.

Una de les professionals a qui he entrevistat afirma que els canvis en la mentalitat són lents i que, en el context de les Nacions Unides, corresponen en gran mesura al contingut del discurs que pronuncia l’orador/a o delegat/da.

Tanmateix, un cop acabat el present Treball de Final de Grau, goso sostenir que, si no fos pel meticulós treball dels professionals del servei lingüístic de l’ONU, el llenguatge no avançaria al mateix ritme que la societat, i la societat no podria evolucionar si no hi hagués qui es posés les paraules justes a les situacions injustes. És, al capdavall, un *quid pro quo* constant.

L’antropòloga Marcela Lagarde, quan al·ludeix al feminicidi, destaca la manca d’acció per part de l’Estat i, fins i tot, la culpabilització de les víctimes. Dedicar-se a trobar els termes convenients és, d’alguna manera, posar nom al patiment de les dones, homes i infants víctimes de violència sexual i/o de gènere i defensar-ne els drets.

Assoliment dels objectius

Acabat el Treball de Final de Grau, es pot afirmar que els objectius proposats en un principi s'han acomplert satisfactòriament. En relació a l'anàlisi teòrica, diria que, més que una simple guia de passos a seguir, el resultat és un manual breu però complet que contempla els aspectes pràctics d'ambdues professions (condicions laborals, funcionament de les Seccions de Traducció i Interpretació, etc.), així com qüestions de caire més personal, com consells per superar les proves o les aptituds que cal treballar-se.

Així mateix, s'analitzen les particularitats de treballar amb la combinació lingüística àrab-castellà-francès, i això ofereix certa perspectiva dels reptes que pot comportar exercir aquestes professions a l'ONU.

Personalment, la primera part del treball m'ha resultat molt útil, perquè ara sé quin és el recorregut que he de seguir per atènyer el meu propòsit i sé també, quines competències he de desenvolupar i quins principis i aptituds innats estan alineats amb els valors de la institució. Així doncs, aquest treball ha servit principalment per reafirmar-me en la meva decisió i per fer tangible un camí que em semblava molt abstracte i enrevessat.

Quant a l'estudi pràctic, és innegable que el glossari reflecteix a petita escala la diversitat lingüística i cultural del món arabòfon, francòfon i hispanòfon, a més del minuciós procés que cal seguir fins arribar a l'elecció d'un terme final. El lligam entre les tres professions es fa patent en els moments que, per poder escollir un terme equivalent adequat, cal passar inevitablement per una fase de traducció, i que, per poder interpretar amb la màxima precisió possible, cal recórrer als termes prèviament aprovats pel servei de terminologia i/o inclosos a l'UNTERM.

Bibliografia i webgrafia

- Álvarez Díaz, J.A. (2003, març). Las muertas de Juárez. Bioética, género, poder e injusticia. *Acta Bioethica* (nº 2). https://scielo.conicyt.cl/scielo.php?pid=S1726-569X2003000200008&script=sci_arttext&tlng=n
- Arigita Maza, E. Islam y cambio social: autoridad religiosa y opinión pública en el Egipto contemporáneo. *AVRAQ, Estudios sobre el mundo árabe e islámico contemporáneo* (nº 21), 325-351.
- Ceriana Mayneri, A. (2018, diciembre). Les impasses de la transe à l'école. *Cahiers d'études africaines*, 231-232. <http://journals.openedition.org/etudesafriaines/23393>
- Colomo, M; Moreno, A; Moreno, I. (2007). *Violencia a niñas y adolescentes en las calles de El Alto. Investigaciones regionales El Alto*. http://www.pieb.com.bo/2016/BPIEB/BPIEB_25_90_Violencia.pdf
- Devineau, J. (2012, febrer). *Autour du concept de fémicide/féminicide : entretiens avec Marcela Lagarde et Montserrat Sagot. Problèmes d'Amérique Latine* (nº 84), 77-91.
- Feria García, M. (2013). Algunos obstáculos en el proceso traductor de textos de las Naciones Unidas sobre derechos humanos redactados en árabe, o redactados en otras lenguas oficiales si incluyen conceptos islámicos. *Translating the law. Theoretical and methodological issues*, 47-55. https://www.academia.edu/3352813/Algunos_obst%C3%A1culos_en_el_proceso_traductor_de_textos_de_las_Naciones_Unidas_sobre_derechos_humanos_redactados_en_%C3%A1rabe_o_redactados_en_otras_lenguas_oficiales_si_incluyen_conceptos_isl%C3%A1micos
- Gómez, C.E. (2019, juliol-desembre). Cultura femicida: El riesgo de ser mujer en América Latina. *Cuadernos de Humanidades* (nº 31), 233-234. <http://portalderevistas.unsa.edu.ar/ojs/index.php/cdh/article/download/1110/1069>
- Jolibert, B. (2003). Violence incestueuse précoce et développement de l'enfant. *Expressions, Institut universitaire de formation des maîtres (IUFM)*, 11-24.
- Kadri, N; Mchichi Alami, K; Berrada, S. (2009, abril). Sexuality in Morocco: Women sexologist's point of view. *Sexologies* (nº 19), 20-23. <https://doi.org/10.1016/j.sexol.2009.03.004>
- Kadri, N; Mchichi Alami, K; Berrada, S. (2009, abril). La sexualité au Maroc: point de vue de sexologues femmes. *Sexologies* (nº 19), 53-57. <https://doi.org/10.1016/j.sexol.2009.03.004>
- Sabourin, P. (2007, juliol-desembre). Prise en charge de la violence incestueuse

sur mineur. *L'Esprit du temps* (nº 99), 29-40. <https://www.cairn.info/revue-topique-2007-2-page-29.htm>

Lafaurie Villamil, M.M. (2019, novembre). Perspectiva de profesionales de la salud sobre la violencia de la pareja en el embarazo. *Investigación en Enfermería, Imagen y Desarrollo* (nº 21). <https://doi.org/10.11144/Javeriana.ie21-2.ppsv>

Lesclingand, M; Andro, A; Lombart, T. (2019). Estimation du nombre de femmes adultes ayant subi une mutilation génitale féminine vivant en France. *Bulletin d'épidémiologie hebdomadaire*. <https://hal.archives-ouvertes.fr/hal-02276083/>

Moral de la Rubia, J; Ramos Basurto, S. (2016- gener-juny). Manejo de conflictos y su relación con violencia de pareja. *Perspectivas Sociales* (nº 18), 63-91. <http://perspectivassociales.uanl.mx/index.php/pers/article/view/86>

Nabil, A. (2017). اجتماعيا وتبرر القانون يتجاهلها جريمة... الزوجي الاغتصاب. *ARIJ*. <https://arij.net/investigation/%D8%A7%D9%84%D8%A7%D8%BA%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D8%B2%D9%88%D8%AC%D9%8A-%D8%AC%D8%B1%D9%8A%D9%85%D8%A9-%D9%8A%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D9%87%D9%84%D9%87%D8%A7-%D8%A7%D9%84%D9%82%D8%A7/>

Okonofua, F. (2006, agost). La mutilation génitale féminine et la santé de reproduction en Afrique. *African Journal of Reproductive Health* (nº 2), 7-12. <https://doi.org/10.2307/30032453>

Robles, H. (2010). Ciudad Juárez: donde ser mujer es vivir en peligro de muerte. *Papeles de relaciones ecosociales y cambio social* (nº 109), 95-104. https://www.fuhem.es/papeles_articulo/ciudad-juarez-donde-ser-mujer-es-vivir-en-peligro-de-muerte/

Santelli, E; Collet, B. (2008, maig). Refuser un "mariage force" ou comment les femmes réagissent-elles face à l'imposition parentale?. *Migrations Société* (nº 119), 209-227. <https://www.cairn.info/revue-migrations-societe-2008-5-page-209.htm>

Webgrafia

Romero Puga, J.C. (2017). Mitos y mentiras sobre las "muertas de Juárez". *Letras Libres*. <https://www.letraslibres.com/mexico/politica/mitos-y-mentiras-sobre-las-muertas-juarez>

UNCareers. *Translators*. Organització de les Nacions Unides. <https://careers.un.org/lbw/home.aspx?viewtype=LCEFD&Fid=7>

UNCareers. *Interpreters*. Organització de les Nacions Unides. <https://careers.un.org/lbw/home.aspx?viewtype=LCEFD&Fid=2>

UNFPA. *United Nations Staff Categories*. Organització de les Nacions Unides. <https://www.unfpa.org/resources/united-nations-staff-categories#Professional%20and%20Director-level%20staff>

United Nations DGACM. *¿Cómo es el trabajo de un traductor de la ONU?* Organització de les Nacions Unides. <https://www.youtube.com/watch?v=-meBG9gwXE&t=114s>

United Nations DGACM. *What's it like to be a UN Spanish translator?* Organització de les Nacions Unides. <https://www.youtube.com/watch?v=-meBG9gwXE&t=114s>

Diccionaris consultats

Abdelnour, J. (2004) *Dictionnaire Abdel-Nour Al-Mufassal. Détaillé (arabe-français)*. Dar El Ilm Lil Malayin.

Collectif. (2006). *Mounged, Français-Arabe*. Dar el-Mashreq.

Idriss, S. (2017). *Al-Manhal al-Wasit. Dictionnaire usuel français-arabe*. Dar al-Adab.

Larousse. (2020). *Dictionnaire de français*. <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais-monolingue/>

Real Academia Española.(2014). *Diccionario de la lengua española*. 23ena edició. <https://dle.rae.es/>

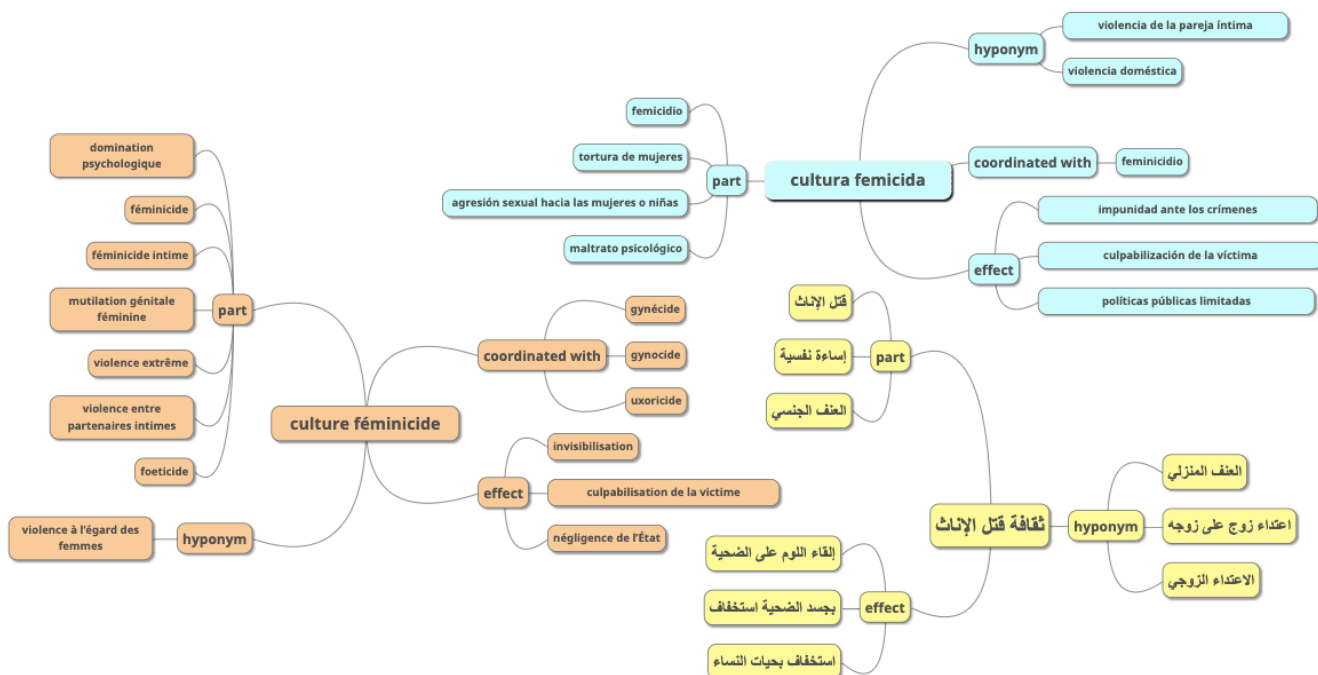
Annexos

Fitxes terminològiques del glossari completes

- Neologismes

CULTURA FEMICIDA

Mapa conceptual

Fitxa terminològica completa

CASTELLÀ	DENOMINACIÓ cultura femicida
	CATEGORIA GRAMATICAL Sintagma nominal femení (nom + adj.)
	DEFINICIÓ La sociòloga Esther Pineda defineix la cultura femicida com aquella cultura institucionalitzada que infravalora la vida de les dona en relació amb la de l'home i que la concep com a prescindible i substituïble. Es tracta d'una cultura en què s'accepta, es permet, es naturalitza i es justifica l'assassinat de les dones pel fet de ser dones i en què es promou i incita aquest tipus de crims a través del pensament patriarcal i de la transmissió i aprenentatge a través dels diferents agents socialitzadors. La cultura femicida deriva dels assassinats sistemàtics de dones i nenes al llarg de la història per raons de gènere.
	REFERÈNCIA DE LA DEFINICIÓ

	<p>Gómez, C.E. (2019, juliol-deseembre). Cultura femicida: El riesgo de ser mujer en América Latina. <i>Cuadernos de Humanidades</i> (nº 31), 233-234. http://portalderevistas.unsa.edu.ar/ojs/index.php/cdh/article/download/1110/1069</p>
	<p>CONTEXT</p> <p>Pineda explica la cultura femicida como aquella que subvalora la vida de las mujeres en relación con la vida de los hombres, calificando la primera como prescindible però, sobre todo, sustituible: una cultura que acepta, naturaliza y justifica el asesinato de mujeres por el hecho de serlo.</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Gómez, C.E. (2019, juliol-deseembre). Cultura femicida: El riesgo de ser mujer en América Latina. <i>Cuadernos de Humanidades</i> (nº 31), 233-234. http://portalderevistas.unsa.edu.ar/ojs/index.php/cdh/article/download/1110/1069</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Coordinated with: feminicidio</p> <p>Part: femicidio</p> <p>Part: tortura de mujeres</p> <p>Part: agresión sexual hacia las mujeres o niñas</p> <p>Part: maltrato psicológico</p> <p>Effect: impunidad ante los crímenes</p> <p>Effect: culpabilización de la víctima</p> <p>Effect: políticas públicas limitadas</p> <p>Hyponym: violencia de la pareja íntima</p> <p>Hyponym: violencia doméstica</p>
<p>ÀRAB</p>	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>ثقافة قتل الإناث</p> <p>TRANSCRIPCIÓ</p> <p>thaqafat qatl al-inath</p>

	<p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal femení (nom + nom + nom)</p>
	<p>CONTEXT</p> <p>تصف إستير بينيدا ثقافة قتل الإناث كثقافة تحتقر حيات النساء مقارنة مع حيات الرجال. ففي هذه الثقافة حيات الإناث هي غير ضرورية وخاصة قابلة للاستبدال.</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Gómez, C.E. (2019, juliol-deseembre). Cultura femicida: El riesgo de ser mujer en América Latina. <i>Cuadernos de Humanidades</i> (nº 31), 233-234. http://portalderevistas.unsa.edu.ar/ojs/index.php/cdh/article/download/1110/1069</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Part: قتل الإناث</p> <p>Part: إساءة نفسة</p> <p>Part: العنف الجنسي</p> <p>Effect: إلقاء اللوم على الضحية</p> <p>Effect: استخفاف بجسد الضحية</p> <p>Effect: استخفاف بحياة النساء</p> <p>Hyponym: العنف المنزلي</p> <p>Hyponym: اعتداء زوج على زوجته</p> <p>Hyponym: الاعتداء الزوجي</p>
FRANCÈS	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>culture féminicide</p>
	<p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal femení (nom + adj.)</p>
	<p>CONTEXT</p> <p>Pineda définit la culture féminicide comme étant une culture qui sous-estime la vie des femmes par rapport à la vie des homes et qui considère cette première comme facultative mais, surtout, comme remplaçable. Il s'agit d'une culture qui accepte, naturalise et justifie l'assassinat des femmes en raison de son genre.</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p>

Gómez, C.E. (2019, juliol-desembre). Cultura femicida: El riesgo de ser mujer en América Latina. *Cuadernos de Humanidades* (nº 31), 233-234.
<http://portalderevistas.unsa.edu.ar/ojs/index.php/cdh/article/download/1110/1069>

RELACIONS CONCEPTUALS

Coordinated with: gynécide
 Coordinated with: gynecide
 Coordinated with: uxoricide
 Part: domination psychologique
 Part: féminicide
 Part: féminicide intime
 Part: mutilation génitale féminine
 Part: violence extrême
 Part: violence entre partenaires intimes
 Part: foeticide
 Hyponym: violence à l'égard des femmes
 Effet: invisibilisation
 Effect: culpabilisation de la victime
 Effet: négligence de l'État

VIOLACIÓN DE GUERRA

Mapa conceptual

Fitxa terminològica completa

CASTELLÀ	DENOMINACIÓ violación de guerra
	CATEGORIA GRAMATICAL Sintagma nominal femení (nom + prep. + nom)
	DEFINICIÓ <p>Les violacions de guerra comprenen les violències sexuals perpetrades durant els conflictes com a estratègia militar o política. Es defineixen i es decideixen a les altes esferes polítiques i militars tal com es decreta el bombardeig d'un poble o la exterminació d'un grup ètnic. En aquests casos, la violació es i practica contra dones, homes i nens esdevé un instrument que s'utilitza amb el fi d'humiliar, destruir i fer-se amb el poder.</p>
	REFERÈNCIA DE LA DEFINICIÓ <p>WWOF. (2017). La violación de guerra. <i>Definición</i>. We Are Not Weapons Of War. https://www.notaweaponofwar.org/es/violacion-de-guerra/definicion/</p>
	CONTEXT <p>En la violación de guerra, el soldado enemigo ataca a un civil (no a un combatiente), a una mujer (no a otro soldado). El principal objetivo de la violación de guerra es inflingir un trauma y así destruir los lazos familiares y la solidaridad del grupo dentro del campo enemigo.</p>
	REFERÈNCIA DEL CONTEXT <p>WWOF. (2017). La violación de guerra. <i>Definición</i>. We Are Not Weapons Of War. https://www.notaweaponofwar.org/es/violacion-de-guerra/definicion/</p>
	RELACIONS CONCEPTUALS Hyperonym: crimen de guerra Hyperonym: arma de guerra Whole: violencia sexual Effect: deshumanización Effect: humillación Effect: destrucción Nearby: violación como arma de guerra

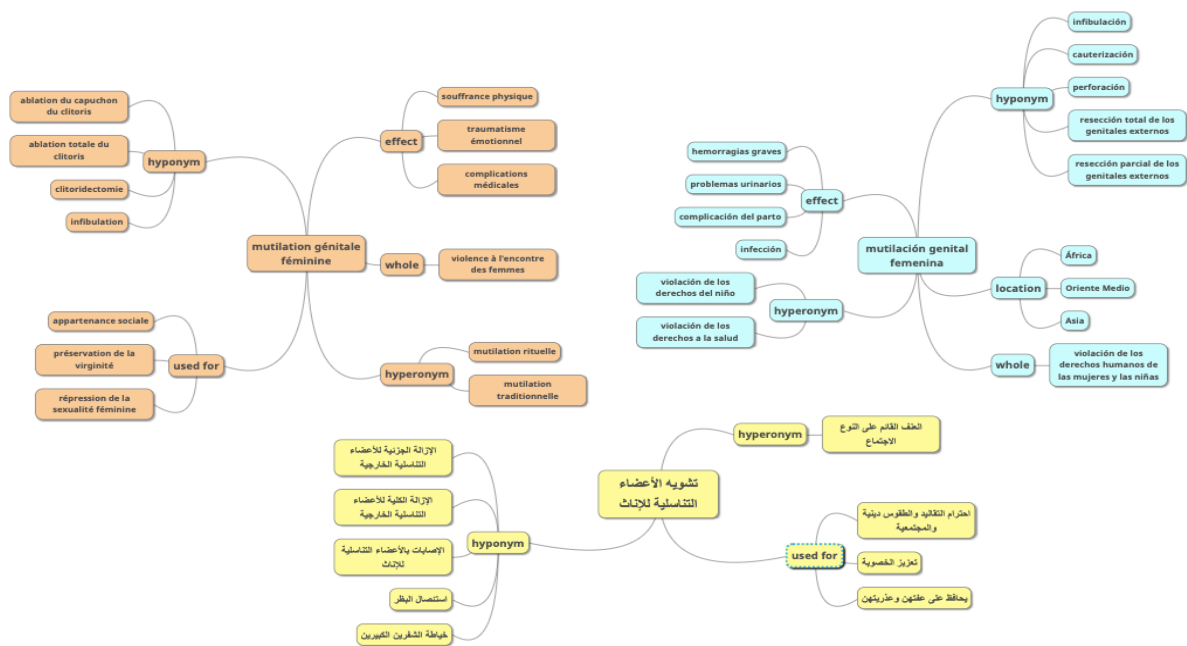
	<p>Location: conflictos de guerra</p> <p>Location: Bosnia</p> <p>Location: Kenya</p> <p>Location: Uganda</p> <p>Co-hyponym: genocidio</p> <p>Co-hyponym: bombardeo</p>
ÀRAB	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>اغتصاب الحرب</p>
	<p>TRANSCRIPCIÓ</p> <p>ightissab al-harb</p>
	<p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal masculí (nom+nom)</p>
	<p>CONTEXT</p> <p>هي و طويل زمن منذ الصراعات في متفشية ظاهرة حرب كسلاح الجنسى العنف استعمال مرئية غير ضحاياها جعل صمتا صامته</p> <p>هو الجنسى العنف. " الحرب اغتصاب" تسمية تحت الجنسى العنف إلى يشار ما عادة بنفس الاطارات أعلى من ويقرر يعرف وهو ذاتها حد في سياسية أو عسكرية إستراتيجية جماعة على الغاز إطلاق أو شعب إبادة، قرية قصف بها يقرر التي الطريقة</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>الحرب إغتصاب. (2017). WWOOF.</p> <p>https://www.notaweaponofwar.org/es/violacion-de-guerra/definicion/</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Location: سوريا</p> <p>Location: ليبيا</p> <p>Whole: اعتداء جنسى</p> <p>Hyperonym: إبادة</p> <p>Hyperonym: جريمة حرب</p> <p>Part: العنف ضد الاولاد</p> <p>Part: المرأة ضد العنف</p>

FRANÇÈS	DENOMINACIÓ viol de guerre
	CATEGORIA GRAMATICAL Sintagma nominal masculí (nom + prep. + nom)
	CONTEXT Insidieux, à moindre coût, avec des répercussions visibles sur le très long terme, protégé par l'impunité qui demeure reine dans ce domaine : le viol de guerre constitue le crime parfait. Le viol de guerre a un impact dévastateur pour les individus victimes mais aussi pour la communauté. S'ils ne sont pas adressés et poursuivis, la violence continue de s'amplifier, une culture du viol s'installe dans les pays où le viol de guerre a eu lieu, bien longtemps après la fin des conflits.
	REFERÈNCIA DEL CONTEXT WWOF. (2017). Le viol de guerre. <i>Conséquences</i> . We Are Not Weapons Of War. https://www.notaweaponofwar.org/viol-de-guerre/consequences/
	RELACIONS CONCEPTUALS Nearby: viol comme arme de guerre Whole: violence sexuelle Coordinated with: violence infantile Hyperonym: strategie militaire Hyperonym: strategie politique Hyperonym: crime contre l'humanité Effect: traumatisation Effect: rupture des liens familiaux Location: Birmanie Location: Irak Coordinated with: conflits contemporains Co-hyponym: viols massifs

- Ideari social i pràctiques culturals

MUTILACIÓN GENITAL FEMENINA

Mapa conceptual

Fitxa terminològica completa

CASTELLÀ	DENOMINACIÓ mutilación genital femenina
	CATEGORIA GRAMATICAL Sintagma nominal femení (nom + adj. + adj.)
	DEFINICIÓ L'Organització Mundial de la Salut defineix la mutilació genital femenina (MGF) com a qualsevol procediment que consisteixi en la resecció parcial o total dels genitals externs femenins, així com altres lesions dels òrgans genitals femenins per raons no mèdiques.
	REFERÈNCIA DE LA DEFINICIÓ Organització Mundial de la Salut. (2020, febrer). <i>Mutilación genital femenina</i> . https://www.who.int/es/news-room/fact-sheets/detail/female-genital-mutilation
	CONTEXT La mutilación genital femenina está considerada internacionalmente como un atentado contra los derechos humanos y un

acto de violencia contra las mujeres y las niñas. Además, jerarquiza y perpetúa las relaciones en clave de desigualdad y niega el derecho a la integridad física y psicosexual de estas mujeres y niñas. Según datos de UNICEF, afecta a una población mundial aproximada de 120 millones de mujeres y niñas. Y aunque se realiza principalmente en 29 países del África subsahariana, así como en Yemen, Irak, Malasia, Indonesia y en ciertos grupos étnicos de América del Sur; los flujos migratorios actuales, hacen que se den casos en todo el mundo industrializado.

REFERÈNCIA DEL CONTEXT

Jiménez Ruiz, Ismael. (2015, juliol). *Enfermería y cultura: las fronteras del androcentrismo en la ablación/mutilación genital femenina*. Universidad de Murcia. <https://digitum.um.es/digitum/handle/10201/45704>

RELACIONS CONCEPTUALS

Location: África

Location: Oriente Medio

Location: Asia

Effect: hemorragias graves

Effect: problemas urinarios

Effect: complicación del parto

Effect: infección

Hyponym: infibulación

Hyponym: cauterización

Hyponym: perforación

Hyponym: resección parcial de los genitales externos

Hyponym: resección total de los genitales externos

Hyperonym: violación de los derechos del niño

Hyperonym: violación de los derechos a la salud

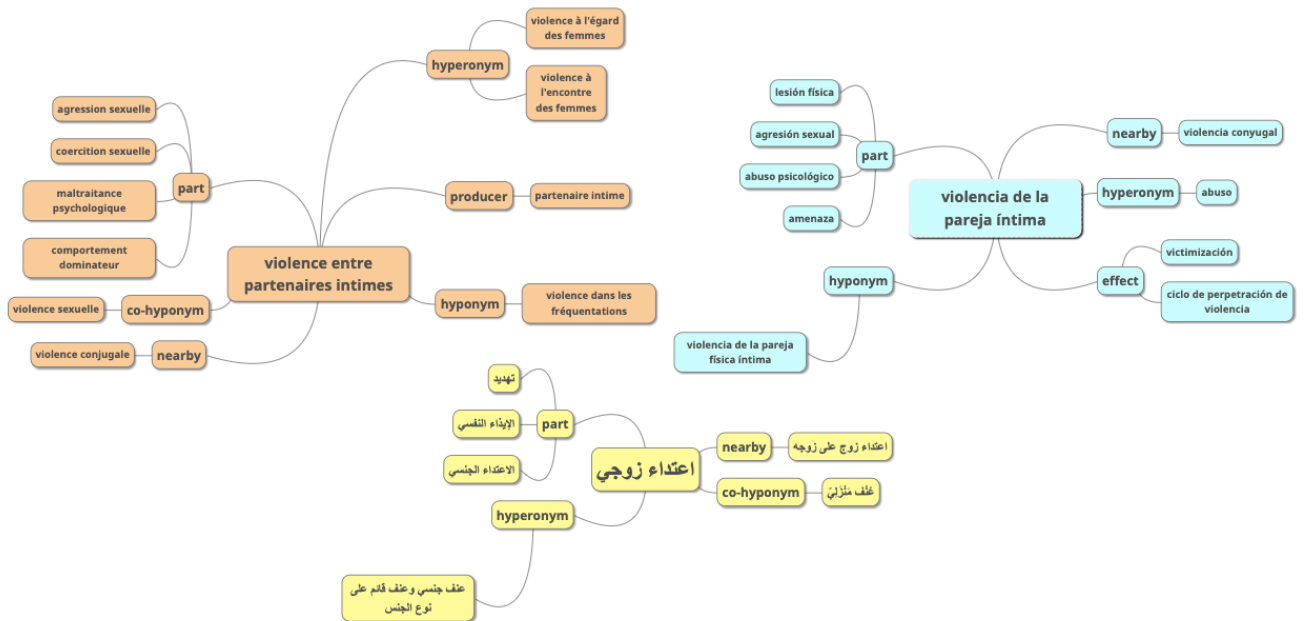
	Whole: violación de los derechos humanos de las mujeres y niñas
ÀRAB	DENOMINACIÓ تشويه الأعضاء التناسلية للإناث
	TRANSCRIPCIÓ taixwih al-adà at-tanasuliyya lil-inath
	CATEGORIA GRAMATICAL Sintagma nominal masculí (nom + prep + nom + adj. + prep. + nom)
	CONTEXT جميع الإناث ختان عليه يلق ما أو للإناث التناسلية الأعضاء تشويه يشمل أو الخارجية التناسلية للأعضاء الكلية أو الجزئية الإزالة على تنطوي التي الإجراءات أو الكبيرين الشفرين خياطة مثل) للإناث التناسلية بالأعضاء الإصابات من غيرها بالإزالة أنواعها العالمية الصحة منظمة حددت وقد طبية غير لدواعي (البظر وخز / القلفة غطاء إزالة ومنه القلفة أو / (البظر استئصال) للبظر الكلية أو الجزئية (البظر استئصال) القلفة مع البظر وإزالة (الختان) البظر
	REFERÈNCIA DEL CONTEXT UNFPA. (2020). ما هو تشويه الأعضاء التناسلية للإناث؟. Organització de les Nacions Unides. https://arabstates.unfpa.org/ar/news/%D9%85%D8%A7-%D9%87%D9%88-%D8%AA%D8%B4%D9%88%D9%8A%D9%87-%D8%A7%D9%84%D8%A3%D8%B9%D8%B6%D8%A7%D8%A1-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D9%86%D8%A7%D8%B3%D9%84%D9%8A%D8%A9-%D9%84%D9%84%D8%A5%D9%86%D8%A7%D8%AB%D8%9F
	RELACIONS CONCEPTUALS Hyperonym: عنف قائم على أساس نوع الجنس Used for: احترام التقاليد والطقوس الدينية والمجتمعية Used for: تعزيز الخصوبة

	<p>Used for: يحافظ على عفتهم وعذريتهن</p> <p>Hyponym: الإزالة الجزئية للأعضاء التناسلية الخارجية</p> <p>Hyponym: الإزالة الكلية للأعضاء التناسلية الخارجية</p> <p>Hyponym: الإصابات بالأعضاء التناسلية</p> <p>Hyponym: خياطة الشفرين</p> <p>Hyponym: البظر استئصال</p>
FRANÇÈS	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>mutilation génitale féminine</p>
	<p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal femení (nom + adj. + adj.)</p>
	<p>CONTEXT</p> <p>L'expression "mutilation génitale féminine" (MGF) a été adoptée lors d'une conférence régionale du comité inter-africain sur les pratiques traditionnelles affectant la santé des femmes et des enfants tenue au Burkina-Faso. Cette expression désigne plusieurs procédés consistant à faire l'ablation de certaines parties de l'appareil genital féminin et à mutiler les organes sexuels des jeunes femmes de façon permanente sans aucune raison médicale.</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Commission ontarienne des droits de la personne. (2000) <i>Politique sur la mutilation génitale féminine</i>. http://www.ohrc.on.ca/fr/politique-sur-la-mutilation-genitale-feminine</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Whole: violence à l'encontre des femmes</p> <p>Effect: souffrance physique</p>

	Effect: traumatisme émotionnel
	Effect: complications médicales
	Hyponym: ablation du capuchon du clitoris
	Hyponym: ablation totale du clitoris
	Hyponym: clitoridectomie
	Hyponym: infibulation
	Hyperonym: mutilation rituelle
	Hyperonym: mutilation traditionnelle
	Used for: répression de la sexualité féminine
	Used for: appartenance sociale
	Used for: préservation de la virginité

VIOLENCIA DE LA PAREJA ÍNTIMA

Mapa conceptual

CASTELLÀ	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>violencia de la pareja íntima</p>
	<p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal femení (nom + prep. + det. + nom + adj.)</p>
	<p>DEFINICIÓ</p> <p>Es defineix la violència de la parella íntima (VPI) com al patró de comportaments coercitius que té per objectiu forçar la conducta o la voluntat d'una persona recurrent a les lesions físiques, l'agressió sexual, les amenaces i l'abús psicològic perpetrades per un dels membres de la parella o per un company o companya sexual.</p>
	<p>REFERÈNCIA DE LA DEFINICIÓ</p> <p>Castro, E. (2017). <i>Violencia de la pareja íntima, un fenómeno global</i>. Instituto de Políticas Públicas en Salud, Universidad de San Sebastián. http://www.ipsuss.cl/ipsuss/columnas-de-opinion/erica-castro/violencia-de-pareja-intima-un-fenomeno-global/2017-02-21/164105.html</p>
	<p>CONTEXT</p> <p>Las normas sociales y culturales parecen respaldar este tipo de violencia en la región de América Latina. En Colombia se observa una relación entre maltrato de la pareja y el embarazo no deseado. De igual modo, en Perú se han hallado efectos de la violencia de la pareja íntima en la presentación de síntomas de depresión.</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Lafaurie Villamil, M.M. (2019, novembre). Perspectiva de profesionales de la salud sobre la violencia de la pareja en el embarazo. <i>Investigación en Enfermería, Imagen y Desarrollo</i> (nº 21). https://doi.org/10.11144/Javeriana.ie21-2.ppsv</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Nearby: violencia conyugal</p> <p>Part: lesión física</p>

	<p>Part: agresión sexual</p> <p>Part: abuso psicológico</p> <p>Part: amenaza</p> <p>Hyperonym: abuso</p> <p>Effect: victimización</p> <p>Effect: ciclo de perpetración de violencia</p> <p>Hyponym: violencia de la pareja íntima física</p>
ÀRAB	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>اغتصاب زوجي</p>
	<p>TRANSCRIPCIÓ</p> <p>ightissab zawji</p>
	<p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal masculí (nom + adjectiu)</p>
	<p>CONTEXT</p> <p>حالة زينب ليست الوحيدة بين النساء في مصر واللواتي لا يمكنهن طلب الطلاق بسبب الشكوى من "الاجتصاب الزوجي" إذ لا يعترف المشرع بهذه التهمة. في الوقت الذي تعتبرها قوانين عالمية جريمة اغتصاب ولا تختلف في بعض الدول عن الاجتصاب من قبل رجل غريب. بينما في مصر فليس أمام الزوجة التي تعاني من هذا الاجتصاب المشرعن، إلا رفع دعوى خلع تتنازل فيها عن مستحقاتها مقابل إنهاء الزواج. ووفقا لتقرير منظمة الصحة العالمية في 2013 شمل عدة دول منها مصر، فإن 35% من النساء يتعرضن لعنف جنسي من أزواجهن.</p>

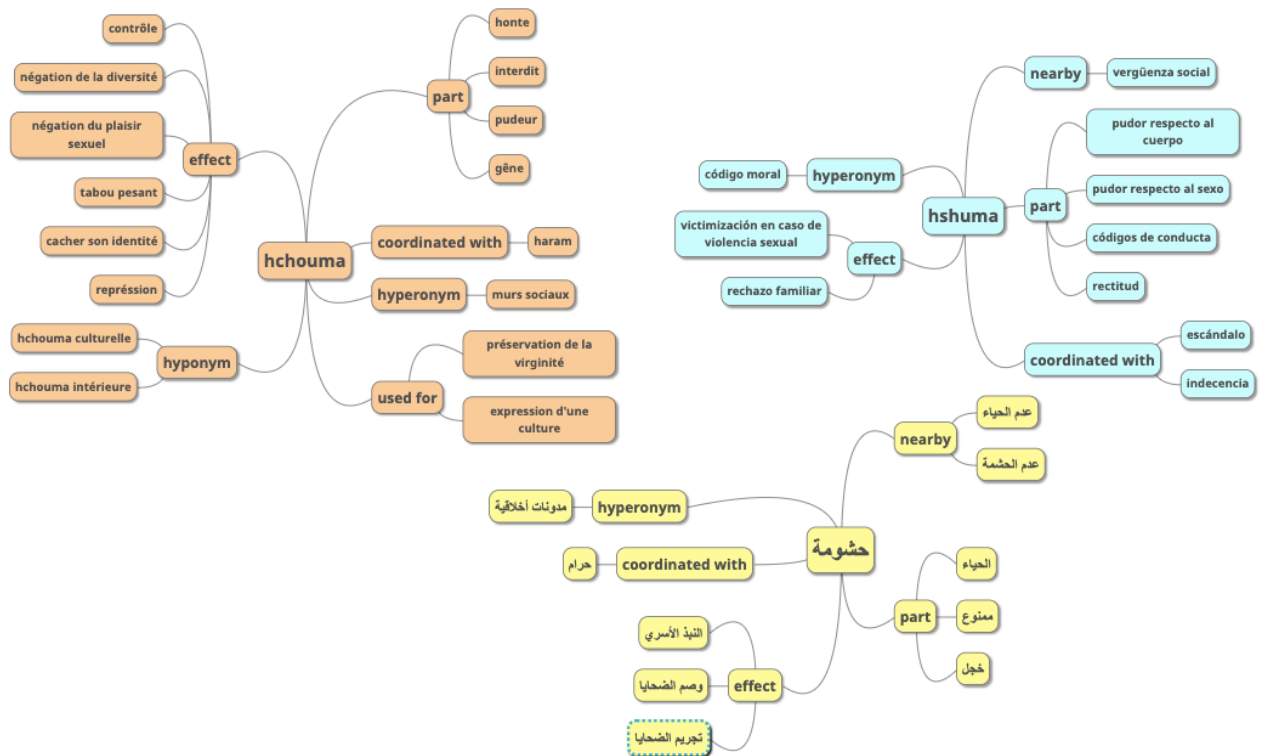
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Nabil, A. (2017). اجتماعيا وتبرر القانون يتجاهلها جريمة... الزوجي الاغتصاب. <i>ARIJ</i>.</p> <p>https://arij.net/investigation/%D8%A7%D9%84%D8%A7%D8%BA%D8%AA%D8%B5%D8%A7%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D8%B2%D9%88%D8%AC%D9%8A-%D8%AC%D8%B1%D9%8A%D9%85%D8%A9-%D9%8A%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D9%87%D9%84%D9%87%D8%A7-%D8%A7%D9%84%D9%82%D8%A7/</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Nearby: اعتداء زوج على زوجته</p> <p>Part : تهديد</p> <p>Part: الإيذاء النفسي</p> <p>Part: الاعتداء الجنسي</p> <p>Co-hyponym: عُنْفٌ مَّا تُرِيّ</p> <p>Hyperonym: عنف قائم على أساس نوع الجنس</p>
FRANCÈS	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>violence entre partenaires intimes</p>
	<p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal femení (nom + prep. + nom + adj.)</p>
	<p>CONTEXT</p> <p>La violence entre partenaires intimes est le comportement d'un partenaire intime causant un préjudice physique, sexuel ou psychologique, y compris les agressions sexuelles, la coercition sexuelle, la maltraitance psychologique et les comportements dominateurs. Cette définition recouvre la violence exercée par le conjoint actuel ou précédent, ou d'autres partenaires intimes. Les autres expressions utilisées incluent la violence domestique, la maltraitance de l'épouse ou de l'époux, le fait de battre son épouse/son époux.</p>

	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Département Santé et Recherches génésiques. (2013) <i>Résumé d'orientation : Lutter contre la violence entre partenaires intimes et la violence sexuelle à l'encontre des femmes : recommandations cliniques et politiques</i>. Organisation mondiale de la Santé. https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/88186/WHO_RHR_13.10_fre.pdf</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Producer: partenaire intime</p> <p>Part: agression sexuelle</p> <p>Part: coercition sexuelle</p> <p>Part: maltraitance psychologique</p> <p>Part: comportement dominateur</p> <p>Hyponym: violence dans les fréquentations</p> <p>Co-hyponym: violence sexuelle</p> <p>Hyperonym: violence à l'égard des femmes</p> <p>Hyperonym: violence à l'encontre des femmes</p> <p>Nearby: violence conjugale</p>

- Dialectalismes

HSHUMA

Mapa conceptual

Fitxa terminològica completa

CASTELLÀ	DENOMINACIÓ
	hshuma
	CATEGORIA GRAMATICAL
	Sintagma nominal femení
	DEFINICIÓ
	Sovint es defineix o tradueix la <i>hshuma</i> com a “pudor”, “vergonya” o fins i tot “escàndol”, però en realitat és molt més que això. Es tracta d’un valor, d’un marc moral tàcit que reagrupa tots els tabús i que defineix el bé, el mal, l’acceptació social, els dogmes i els codis de conducta, de decència, de rectitud i de repressió a la regió del Magrib.
	REFERÈNCIA DE LA DEFINICIÓ
	Abouelouafaa, H; Abouelouafaa, S. (2021). <i>Hchouma</i> . https://www.hchouma.net/
	CONTEXT
	Además, y de acuerdo con lo que apunta la entrevistada, la sonrisa muchas veces se identifica con el concepto de la <i>hshuma</i> . Este término que la intérprete equipara a la desgracia, consideramos que es más correcto identificarlo con el rubor y la vergüenza, aun más si tenemos en cuenta los temas que se pueden tratar en una consulta médica.

	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Valverde Torruella, J. (2013, setembre). <i>La adecuación en la interpretación en los SSPP. Comunicación no verbal e implicacions culturals (Àrabe-Español)</i>. Universidad de Alcalá. https://1library.co/document/rz3kj37q-adequacion-interpretacion-comunicacion-verbal-implicaciones-culturales-arabe-espanol.html</p> <p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Nearby: vergüenza social</p> <p>Hyperonym: código moral</p> <p>Part: pudor respecto al cuerpo</p> <p>Part: pudor respecto al sexo</p> <p>Part: códigos de conducta</p> <p>Part: rectitud</p> <p>Effect: victimización en caso de violencia sexual</p> <p>Effect: rechazo familiar</p> <p>Coordinated with: escándalo</p> <p>Coordinated with: indecencia</p>
<p>ÀRAB</p>	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>حشومة</p> <p>TRANSCRIPCIÓ</p> <p>hxuma</p> <p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal femení</p> <p>CONTEXT</p> <p>"الحشومة" وثقافة بالصمت الجنسي عجزهم يواجهون مغاربة "حشومة، شت" المغاربة أوساط في المحرمات من الجنس عن الحديث يعتبر المنتشر الجنسي العجز على يسري أيضا التكتم. ذلك في المستخدمة التعابير هي من الرغم على الطبيب زيارة يرفضون هؤلاء. الشباب صفوف في هامة بنسب العلاج إمكانية.</p> <p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Al- Afani, F. (2011, abril). "الحشومة وثقافة بالصمت الجنسي عجزهم يواجهون مغاربة". DW. https://www.dw.com/ar/%D9%85%D8%BA%D8%A7%D8%B1%D8%A8%D8%A9-%D9%8A%D9%88%D8%A7%D8%AC%D9%87%D9%88%D9%86-</p>

	<p>%D8%B9%D8%AC%D8%B2%D9%87%D9%85- %D8%A7%D9%84%D8%AC%D9%86%D8%B3%D9%8A- %D8%A8%D8%A7%D9%84%D8%B5%D9%85%D8%AA- %D9%88%D8%AB%D9%82%D8%A7%D9%81%D8%A9- %D8%A7%D9%84%D8%AD%D8%B4%D9%88%D9%85%D8%A9/a-14967823</p> <p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Part: خجل</p> <p>Part: ممنوع</p> <p>Part: الحياء</p> <p>Coordinated with: حرام</p> <p>Hyperonym: مدونات أخلاقية</p> <p>Effect: وصم الضحايا</p> <p>Effect: تجريم الضحايا</p> <p>Effect: النبذ الأسري</p> <p>Nearby: عدم الحشمة</p> <p>Nearby: عدم الحياء</p>
FRANCÈS	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>hchouma</p> <p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal femení</p> <p>CONTEXT</p> <p>En effet, des études menées à Casablanca au Maroc, ont exploré divers aspects de la sexualité dans une société musulmane traditionnelle: le comportement sexuel, la sexualité lors du mois de Ramadan, les dysfonctions sexuelles, l'abus sexuel à l'enfance, l'impact de la ménopause, d'une grossesse et d'une mastectomie sur la sexualité. Il en ressort les conclusions suivantes: le tabou demeure pesant, le manque d'information, les mêmes pratiques et troubles sexuelles que dans les pays occidentaux et l'éducation sexuelle se focalisent sur la <i>hchouma</i> (mélange de honte et d'interdit) et la préservation de la virginité.</p> <p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p>

Kadri, N; Mchichi Alami, K; Berrada, S. (2009, avril). La sexualité au Maroc: point de vue de sexologues femmes. *Sexologies* (n° 19), 53-57.

<https://doi.org/10.1016/j.sexol.2009.03.004>

RELACIONS CONCEPTUALS

Effect: tabou pesant

Effect: cacher son identité

Hyponym: hchouma culturelle

Hyponym: hchouma intérieure

Used for: préservation de la virginité

Used for: expression d'une culture

Part: honte

Part: interdit

Part: pudeur

Part: gêne

Effect: répression

Effect: négation du plaisir sexual

Effect: négation de la diversité

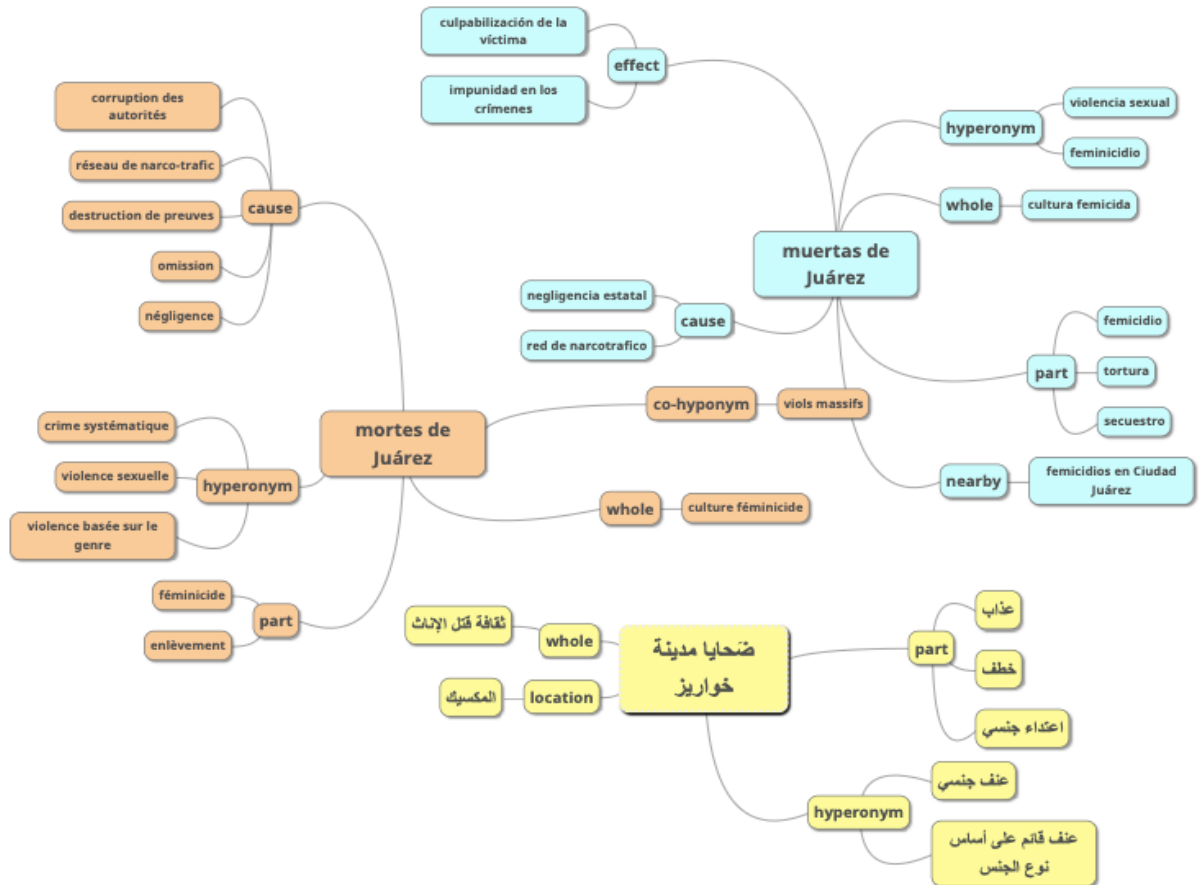
Effect: contrôle

Hyperonym: murs sociaux

Coordinated with: *haram*

MUERTAS DE JUÁREZ

Mapa conceptual

Fitxa terminològica completa

CASTELLÀ	DENOMINACIÓ
	muertas de Juárez
	CATEGORIA GRAMATICAL
	Sintagma nominal femení (nom + prep. + nom)
	DEFINICIÓ
	<p>El terme “muertas de Juárez” fa referència a les dones assassinades a la ciutat més poblada del nord de Mèxic, Ciudad Juárez, des de l’any 1993. Les víctimes d’aquests feminicidis presenten un perfil semblant: són dones joves, amb pocs recursos, estudiants, obreres o treballadores de <i>maquilas</i> que migren o es desplacen a Ciudad Juárez per poder mantenir les seves famílies. El procediment d’aquests feminicidis és sempre el mateix: segrest, tortura extrema i prolongada, violència sexual salvatge, mutilació i assassinat. Cal destacar que no es tracta de violència domèstica, que també està molt estesa a la regió, sinó de violència sexual extrema i d’assassinats sistemàtics tolerats per les autoritats del govern, per falta d’implicació i per culpabilització de la víctima.</p>

	<p>REFERÈNCIA DE LA DEFINICIÓ</p> <p>Karam, T. (2009). Derechos humanos y discurso de prensa. Acercamiento socio-discursivo al caso de las “muertas de Juárez”. <i>Comunicação e Inovação</i> (nº 18), 3-10. https://seer.uscs.edu.br/index.php/revista_comunicacao_inovacao/</p>
	<p>CONTEXT</p> <p>Los rasgos de las víctimas (jóvenes, sin posibilidad de defenderse, pobres, niñas mujeres) es arquetípica para esta situación de Wild West y el lenguaje lo construye de manera metafórica. Las “Muertas de Juárez”, apodo, sobrenombre para lo que resulta socialment doloroso e innombrable, ha sobrevenido en una estratègia lingüística de eufemización, por demás arraigada en la cultura popular mexicana, minimitzar la amenaza social y permite “adoptar” a estas víctimas.</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Karam, T. (2009). Derechos humanos y discurso de prensa. Acercamiento socio-discursivo al caso de las “muertas de Juárez”. <i>Comunicação e Inovação</i> (nº 18), 3-10. https://seer.uscs.edu.br/index.php/revista_comunicacao_inovacao/</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Part: secuestro Part: tortura Part: femicidio Hyperonym: violencia sexual Hyperonym: feminicidio Whole: cultura femicida Nearby: femicidios en Ciudad Juárez Cause: negligencia estatal Cause: red de narcotráfico Cause: encubrimiento por parte de las autoridades Effect: culpabilización de la víctima</p>

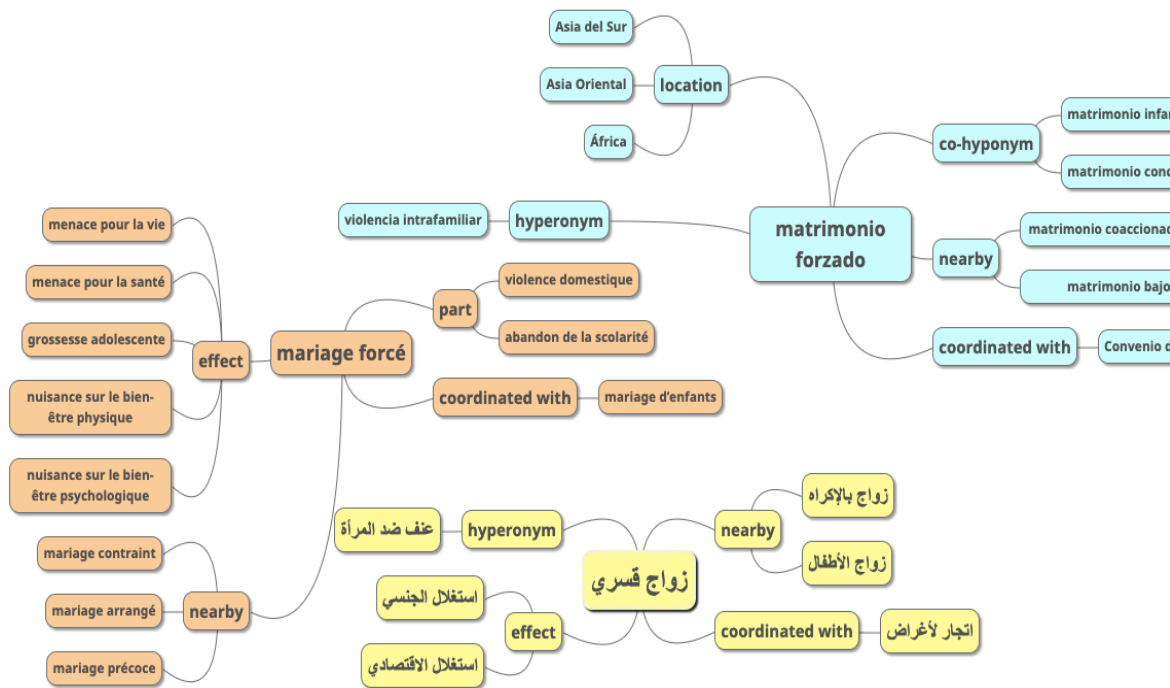
	Effect: impunidad en los crímenes
ÀRAB	DENOMINACIÓ صَحَايَا مَدِينَةِ خَوَارِيز
	TRANSCRIPCIÓ dahaya madinat Juárez
	CATEGORIA GRAMATICAL Sintagma nominal femení (nom + nom+ nom)
	CONTEXT بعض الصحفيين لا يعتقدون أنّ قتل "صحايا مدينة خواريز" قاتل واحد فقط.
	REFERÈNCIA DEL CONTEXT Romero Puga, J.C. (2017). Mitos y mentiras sobre las "muertas de Juárez". <i>Letras Libres</i> . https://www.letraslibres.com/mexico/politica/mitos-y-mentiras-sobre-las-muertas-juarez
	RELACIONS CONCEPTUALS Part: عذاب Part: خطف Part: اعتداء جنسي Hyperonym: عنف جنسي Hyperonym: عنف قائم على أساس نوع الجنس Whole: ثقافة قتل الإناث Location: المكسيك
FRANCÈS	DENOMINACIÓ mortes de Juárez
	CATEGORIA GRAMATICAL Sintagma nominal femení (nom + prep. + nom)
	CONTEXT

	<p>Comme dans le cas des personnes disparues sous les dictatures du Sud, il n'est pas fortuit que ce soit les mères de ces femmes qui se sont unies et mobilisées pour réclamer justice. Plusieurs intellectuels mexicains, des journalistes et des écrivains de grand prestige, les soutiennent en enquêtant sur les crimes et en les dénonçant. Tous s'entendent sur l'existence d'un réseau de narco-trafic, d'entrepreneurs et d'autorités corrompues, qu'occulte un politique permanente d'omissions, de négligences, de destructions de preuves, etc. Au cours des dernières années, divers artistes ont également abordé ce qu'aujourd'hui on appelle "les mortes de Juárez".</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Norandi, E. (2005) <i>La représentation de la violence chez les femmes artistes latino-américaines : Les disparus du Cône Sud (Nora Ancarola) et les Mortes de Juárez (Claudia Bernal)</i>. Universitat de Barcelona.</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Part: torture</p> <p>Part: féminicide</p> <p>Part: enlèvement</p> <p>Hyperonym: crime systématique</p> <p>Hyperonym: violence sexuelle</p> <p>Hyperonym: violence basée sur le genre</p> <p>Whole: culture féminicide</p> <p>Cause: omission</p> <p>Cause: négligence</p> <p>Cause: destruction de preuves</p> <p>Cause: réseau de narco-trafic</p> <p>Cause: corruption des autorités</p>

- Violència íntima i intrafamiliar

MATRIMONIO FORZADO

Mapa conceptual

-
- Fitxa terminològica completa

CASTELLÀ	DENOMINACIÓ
	matrimonio forzado
	CATEGORIA GRAMATICAL
	Sintagma nominal masculí (nom + adj.)
	DEFINICIÓ
	<p>Es parla de matrimoni forçat quan un dels futurs cònjuges se sent obligat a contraure matrimoni per la via civil, religiosa o tradicional amb algú que no ha escollit i que li ha estat imposat, mitjançant abús físic o emocional, amenaces o engany, sense que s’hagi pres en consideració el seu consentiment. Difereix de la unió conjugal forçada en què aquesta consisteix a romandre obligatòriament en un matrimoni ja contret.</p>
	REFERÈNCIA DE LA DEFINICIÓ
	<p>Torres Rosell, N. (2015). Matrimonio forzado: aproximación fenomenológica y análisis de los procesos de incriminación. <i>Estudios penales y criminológicos</i> XXXI (nº35). https://revistas.usc.gal/index.php/epc/article/view/2703</p>
	CONTEXT
	<p>El matrimonio forzado ha pasado de ser percibido como una práctica exclusiva de lugares lejanos o de tiempos remotos a incorporarse</p>

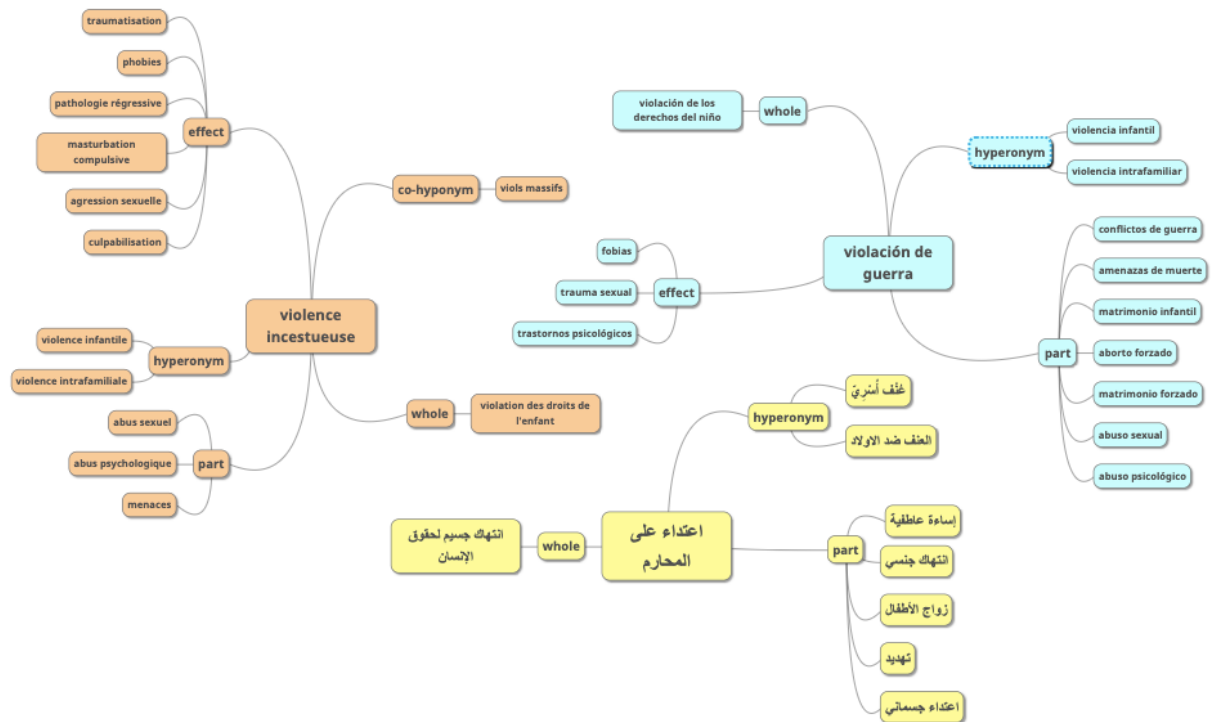
	<p>al debate político sobre lo que resulta tolerable en la actual sociedad globalizada.</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Torres Rosell, N; Villacampa Estiarte, C. (2019). El matrimonio forzado en España: aproximación empírica. Revista española de investigación criminológica (nº17), 1-32. https://repositori.udl.cat/handle/10459.1/67860</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Co-hyponym: matrimonio infantil Co-hyponym: matrimonio concertado Location: Asia del Sur Location: Asia Oriental Location: África Nearby: matrimonio coaccionado Nearby: matrimonio bajo coacción Hyperonym: violencia intrafamiliar Coordinated with: Convenio de Istanbul</p>
ÀRAB	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>زواج قسري</p>
	<p>TRANSCRIPCIÓ</p> <p>zawaj qasri</p>
	<p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal masculí (nom + adj.)</p>
	<p>CONTEXT</p> <p>تحظر اتفاقية حقوق الطفل واتفاقية القضاء على جميع أشكال التمييز ضد المرأة الزواج بالإكراه والمبكر. وقد وقعت أفغانستان هذه الوثائق، وشأن العديد من البلدان، لم تتخذ خطوات كافية لتنفيذها. وينص الدستور الأفغاني على أن: "يمنع فرض أي نوع من التمييز بين المواطنين والامتياز في أفغانستان. ويتمتع المواطنون "في أفغانستان، رجالاً ونساءً، بحقوق ومسؤوليات متساوية أمام القانون</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p>

	<p>UNICEF. (2020). زواج الأطفال 12 مليون فتاة في جميع أنحاء العالم. Organització de les Nacions Unides. https://www.unicef.org/fr/protection/mariage-enfants</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Nearby: زواج بالإكراه</p> <p>Nearby: زواج الأطفال</p> <p>Hyperonym: عنف ضد المرأة</p> <p>Coordinated with: اتجار لأغراض</p> <p>Effect: استغلال جنسي</p> <p>Effect: استغلال اقتصادي</p>
FRANCÈS	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>mariage forcé</p> <p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal masculí (nom + adj.)</p> <p>CONTEXT</p> <p>Leur départ du domicile parental face à la menace du mariage forcé leur permet d'y échapper, et souvent aussi d'échapper à la violence familiale (coups, séquestration) et conjugale (coups, viol).</p> <p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Santelli, E. and Collet, B. (2008). Refuser un "mariage forcé" ou comment les femmes réagissent-elles face à l'imposition parentale?. <i>Centre d'Information et d'Études sur les Migrations Internationales</i> (n° 119). pp.https://www.cairn.info/revue-migrations-societe-2008-5-page-209.htm.</p> <p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Effect: menace pour la vie</p> <p>Effect: menace pour la santé</p> <p>Effect: grossesse adolescente</p> <p>Effect: nuisance sur le bien-être physique</p> <p>Effect: nuisance sur le bien-être psychologique</p> <p>Part: violence domestique</p> <p>Part: abandon de la scolarité</p> <p>Coordinated with: mariage d'enfants</p>

Nearby: mariage contraint
Nearby: mariage arrangé
Nearby: mariage précoce

VIOLENCIA INCESTUOSA

Mapa conceptual

Fitxa terminològica completa

CASTELLÀ	DENOMINACIÓ
	violencia incestuosa
	CATEGORIA GRAMATICAL
	Sintagma nominal femení (nom+adj.)
	DEFINICIÓ
	<p>La violència incestuosa o l'abús sexual intrafamiliar és tota acció que consisteix en el maltractament físic, psicològic o sexual, executat per un membre de la família envers la dona o altres membres del nucli familiar, com els nens o adolescents. Així, es considerada una violació dels drets humans, a més d'un problema de salut pública i d'una pràctica que afecta negativament al desenvolupament psicosocial.</p>
	REFERÈNCIA DE LA DEFINICIÓ

	<p>Burbano, F. (2011). Embarazos precoces y abuso sexual intrafamiliar en adolescentes entre los 13 y 15 años. Estudio de casos en la unidad de salud sur del DMQ en el año 2009. Universidad Politécnica Salesiana.</p>
	<p>CONTEXT</p> <p>En función de los contextos, las circunstancias, las víctimas y los victimarios, se establece la siguiente tipología en torno al maltrato sexual: violencia sexual en el hogar, la escuela, el trabajo y la calle; agresiones sexuales a mujeres adolescentes, a personas y mujeres adultas, violencia sexual marital o conjugal, violencia incestuosa y violencia sexual en contra de niños, niñas y adolescentes [...].</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Colomo, M; Moreno, A; Moreno, I. (2007). <i>Violencia a niñas y adolescentes en las calles de El Alto</i>. Investigaciones regionales El Alto. http://www.pieb.com.bo/2016/BPIEB/BPIEB_25_90_Violencia.pdf</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Part: abuso sexual</p> <p>Part: abuso psicológico</p> <p>Part: matrimonio forzado</p> <p>Part: aborto forzado</p> <p>Part: matrimonio infantil</p> <p>Part: amenazas de muerte</p> <p>Hyperonym: violencia infantil</p> <p>Hyperonym: violencia intrafamiliar</p> <p>Effect: trastornos psicológicos</p> <p>Effect: trauma sexual</p> <p>Effect: fobias</p> <p>Whole: violación de los derechos del niño</p>
ÀRAB	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>اعتداء على المحارم</p>
	<p>TRANSCRIPCIÓ</p> <p>itidà ala al-mahàrim</p>
	<p>CATEGORIA GRAMATICAL</p>

	Sintagma nominal masculí (nom + prep.+ nom)
	<p>CONTEXT</p> <p>علاقة " وهو ،"بالإكراه المحارم زنا" مسمى تحت يندرج هناء له تعرّضت ما طبقا بينهما ،الجنسية العلاقة تمنع قرابة تربطهما ،شخصين بين كاملة جنسيّة من " أنه هليل أحمد .د المملكة قضاة قاضي يؤكد ما وهو ،"وأخلاقية دينية لمعايير والاعتداء الزنا :المحرّمين" يجمعُ أنه إلى مشيرا ،"الله عند الأمور وأعظم الكبائر "المحارم على ."</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>The Jordanian National Comission for Women. (2010). على الجنسي لاعتداء .يلتئم لا عائلي وشرح الشرع في الكبائر أعظم :المحارم https://women.jo/en/node/4588</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Hyperonym: عُنْفُ أُسْرِيّ</p> <p>Hyperonym: العنف ضد الاولاد</p> <p>Part: إساءة عاطفية</p> <p>Part: انتهاك جنسي</p> <p>Part: زواج الأطفال</p> <p>Part: تهديد</p> <p>Part: اعتداء جسماني</p> <p>Whole: انتهاك جسيم لحقوق الإنسان</p>
FRANCÈS	<p>DENOMINACIÓ</p> <p>violença incestueuse</p>
	<p>CATEGORIA GRAMATICAL</p> <p>Sintagma nominal femení (nom + adjectiu)</p>
	<p>Si l'inceste sous forme d'agression sexuelle est aujourd'hui moins ignoré grâce aux révélations médiatiques d'affaires extraordinaires^[2], les cas de violence incestueuse moins spectaculaires restent dans l'ombre. Paradoxalement, plus les média braquent le projecteur sur ces révélations extraordinaires, plus la banalité de l'inceste « ordinaire » demeure absconde ou minimisé par la monstruosité surdimensionnée d'un père qui, à l'image du Saturne de Goya, séquestre, viole et torture sa propre fille. Ce voyeurisme médiatique fausse le regard sur la violence incestueuse et, une</p>

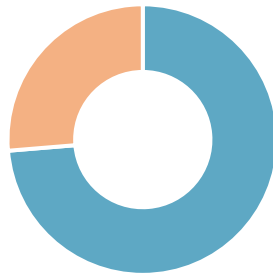
	<p>fois passé la fascination, finit par dégouter « les spectateurs ». In fine, au lieu de progresser, la parole des victimes n'en devient que plus inaudible.</p>
	<p>REFERÈNCIA DEL CONTEXT</p> <p>Jolibert, B. (2003). Violence incestueuse précoce et développement de l'enfant. <i>Expressions, Institut universitaire de formation des maîtres (IUFM)</i>, 11-24.</p>
	<p>RELACIONS CONCEPTUALS</p> <p>Part: abus sexuel</p> <p>Part: abus psychologique</p> <p>Part: menaces</p> <p>Effect: pathologie régressive</p> <p>Effect: phobies</p> <p>Effect: traumatisation</p> <p>Effect: masturbation compulsive</p> <p>Effect: agression sexuelle</p> <p>Effect: culpabilisation</p> <p>Whole: violation des droits de l'enfant</p> <p>Hyperonym: violence infantile</p> <p>Hyperonym: violence intrafamiliale</p>

Enquesta

A continuació s'adjunten la recopilació de les dades obtingudes mitjançant l'enquesta sobre l'ús i coneixement del terme "hshuma". Els subjectes del qüestionari són trenta parlants arabòfons, bé del dialecte del Màixriq, bé provinents del Magrib. El qüestionari ha estat traduït del francès al català.

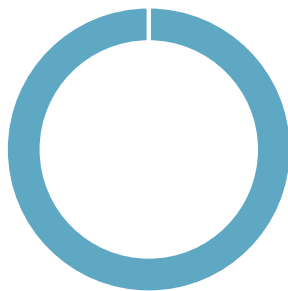

Saps què vol dir el terme "hshuma"?
Parlants del dialecte llevantí

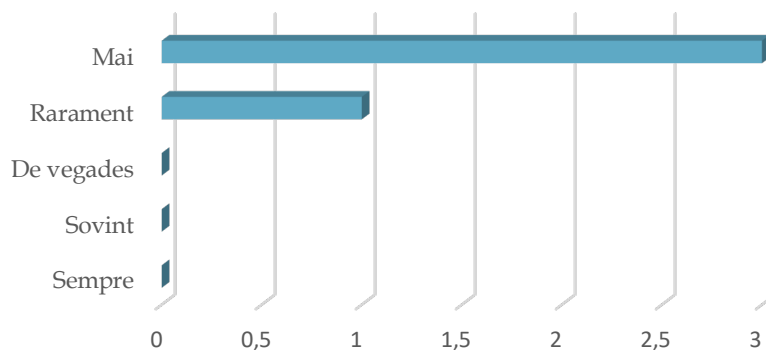
■ No ■ Sí

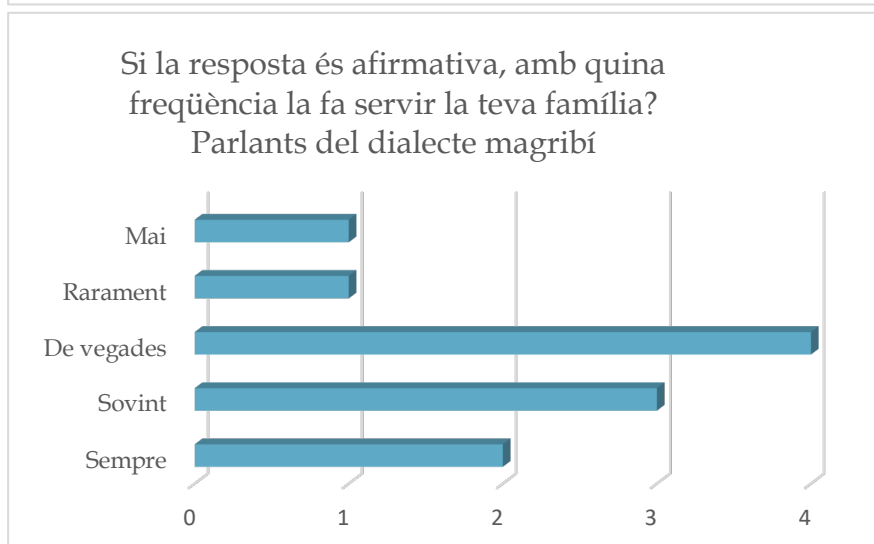
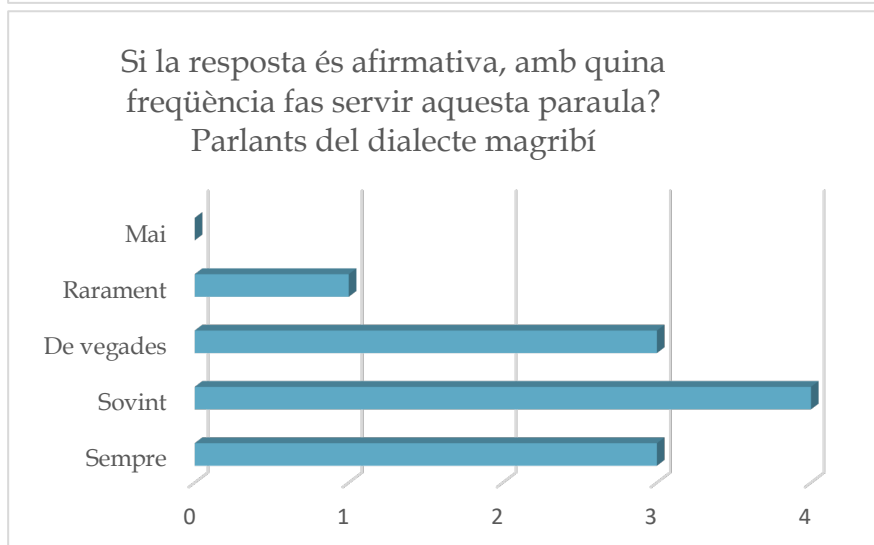
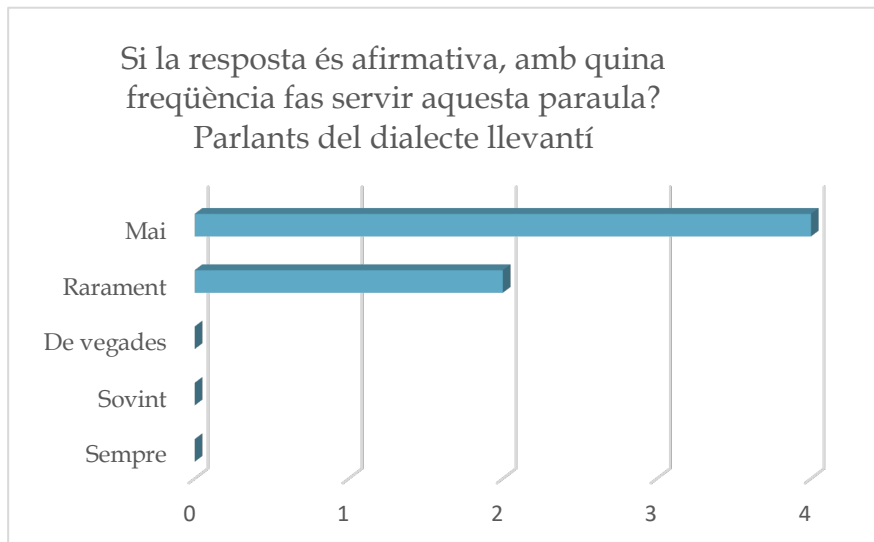
Saps què vol dir el terme "hshuma"?
Parlants del dialecte magribí

■ No ■ Sí

Si la resposta és afirmativa, amb quina
freqüència fas servir aquesta paraula?
Parlants del dialecte llevantí

Entrevistes

Per raons de confidencialitat, és manté en l'anonimat la identitat de les professionals entrevistades.

ENTREVISTA A

- 1- Com us presentaríeu breument a nivell personal (lloc de naixement, llengua o llengües maternes, etc.) i professional ?

Sóc nascuda a Barcelona, les meves llengües maternes són el castellà i el català, les meves llengües B són l'àrab (estàndard, llevatí i darija) i l'anglès. També parlo l'italià.

- 2- Quin era o és la vostra categoria de feina a l'Organització de les Nacions Unides ? Quina era o és la vostra combinació lingüística ?

Vaig tenir un contracte temporal de dos mesos el 2016. El 2018 vaig tenir un contracte de dos mesos a distància i des del 2016 soc també traductora externa contractual.

- 3- Mitjançant quina via vau obtenir el lloc de feina (exàmens d'accés o convocatòria oberta) ?

Mitjançant l'examen d'accés per a personal temporal.

- 4- A quina o quines seus treballeu o heu treballat ?

Només a la seu de Ginebra.

- 5- Quines són les competències especialitzades i les competències generals, sovint anomenades *hard skills* i *soft skills*, que considereu indispensables per un traductor o intèrpret de les Nacions Unides ?

Considero imprescindible que tingui formació en traducció de textos d'institucions internacionals, formació en traducció jurídica, coneixements de la terminologia de l'ONU (vegeu Manual del Traductor) i domini d'eines de traducció automàtica (a les Nacions Unides fan servir l'eLuna).

- 6- A nivell de formació, curricular i extra curricular, quins títols o cursos (grau, postgrau, tipus de màsters, etc.) considereu indispensables ?

Un Grau en Traducció i Interpretació. Els alumnes que estudien a la Universitat de Ginebra mateix tenen un accés molt més directe, al menys amb contractes temporals.

L'especialització dels estudis (màsters, postgraus, etc.) dependrà del tema en què et vulguis especialitzar (desarmament, dones, gent amb diversitat funcional...). Personalment vaig obtenir el títol d'especialista en traducció àrab-castellà que oferia

(no sé si encara continua) l'Escola de Traductors de Toledo, que incloïa un mòdul en traducció de textos de l'ONU.

Tanmateix, quan fas l'examen general d'ingrés al cos de traductors, que jo no vaig aprovar, en realitat et demanen un grau, i no necessàriament en traducció. El funcionament d'aquestes proves és ben particular...

- 7- Des del vostre punt de vista, quina és la diferència més destacable entre traduir o interpretar a les Nacions Unides i en altre tipus d'institució, agència o context ?

Per traduir (o interpretar) per les Nacions Unides has d'assimilar una sèries de normes molt específiques (veure Manual del Traductor) i, poc a poc, anar familiaritzant-te amb la terminologia. Però potser el més difícil del llenguatge *onusià* és el que no s'explica als manuals: al ser un llenguatge altament institucional, sol tenir un to neutre i, de vegades, fins i tot certa ambigüïtat.

- 8- Quin paper creu que té la cultura en la interpretació i la traducció a les Nacions Unides, particularment en la combinació àrab-castellà o àrab-francès?

Tenir competències culturals en la llengua de partida ajuda sempre a interpretar millor el text del què partim. En el cas de textos àrabs, tenir coneixements de la geografia del país, les estructures polítiques, el context i les institucions religioses és imprescindible per poder fer una bona traducció. Si has de traduir un text d'un país que no coneixes gaire, abans d'abordar la traducció has de fer una recerca sobre aquests aspectes. De vegades, la mateixa Secció de Traducció et facilita textos previs que t'ajuden a obtenir un context de les resolucions, informes o conclusions prèvies vinculades a un cert país sobre el qual has de traduir.

- 9- Quina o quines bases terminològiques utilitzen els intèrprets i/o traductors de l'Organització de les Nacions Unides ?

Es fan servir UNTERM i DtSearch.

- 10- Què és el que considera més enriquidor d'aquesta feina ?

Per les persones que ens agrada traduir, col·laborar per les Nacions Unides significa haver assolit un nivell professional del qual ens podem sentir orgullosos.

No obstant això, és una feina força monòtona i pot arribar a ser massa repetitiva pel traductor que aspiri a explorar diverses tipologies textuais.

11- Quines expectatives ha de tenir un traductor (o intèrpret, si és el vostre cas) que treballi en aquesta institució pel que fa a hores de feina mensuals, desplaçaments, salari, etc. ?

La jornada és de 8h al dia i es treballa des dels despatxos de la Secció de Traducció. Ja abans de la pandèmia es facilitava força la feina des de casa.

Com a traductora externa, quan m'arriba un encàrrec treballo actualment des de casa.

El salari és alt, però depèn de la categoria que tinguis (el traductors van fent proves per ascendir de categoria cada cert temps). Les taules salarials estan especificades al web de l'ONU.

12- Considereu que la feina d'un traductor o intèrpret, tenint en compte que és, abans de res, un intermediari, pot engendrar canvis en la mentalitat de la societat ? (Quan faig referència a generar una evolució en la mentalitat d'una cultura, al·ludeixo, sobre tot, a l'ús, adequat o no, que es fa dels termes i a les seves possibles connotacions.)

Els canvis en la mentalitat d'una societat són lents i penso que, en el cas de la traducció de textos de l'ONU, el paper del traductor té poc a veure-hi. És l'autor del text (o del discurs) qui ha de rendir comptes davant els diversos comitès per a explicar quins són els avenços assolits en les àrees específiques i com es va actualitzant respecte a la legislació i les normes internacionals.

13- Basant-vos en la vostra experiència en aquesta institució, creieu que caldria que els traductors i intèrprets treballessin més en col·laboració amb el cos de terminòlegs, o considereu suficients l'intercanvi i comunicació actuals ?

No puc donar la meua opinió perquè són els traductors fixos, i no els externs, els qui fan propostes als terminòlegs.

14- Quin opineu que és el repte més notable a l'hora de traduir o interpretar de l'àrab o a l'àrab ?

Doncs penso que en l'article "Algunos obstáculos en el proceso traductor de textos de las Naciones Unidas sobre derechos humanos redactados en árabe, o redactados en otras lenguas si incluyen conceptos islámicos", del Dr. Ferial, està ben explicat.

ENTREVISTA B

Entrevista traduïda del francès al català

- 1- Com us presentaríeu breument a nivell personal (lloc de naixement, llengua o llengües maternes, etc.) i professional ?

Soc libanesa i treballo com a intèrpret a la seu de Nova York de les Nacions Unides des de setembre del 2017.

Quin era o és la vostra categoria de feina a l'Organització de les Nacions Unides ? Quina era o és la vostra combinació lingüística ?

Soc intèrpret en plantilla, és a dir, soc funcionària permanent i treballo amb la combinació àrab - francès- anglès. Espero poder afegir-hi el castellà força aviat. A les Nacions Unides els professionals interpreten d'una llengua B a la seva llengua materna, però les cabines d'àrab i xinès han de fer de pivots i interpretar de la seva llengua materna a una de les llengües B, normalment el francès o l'anglès. Es tracta d'un paper molt important i de molta responsabilitat, perquè has de transmetre correctament la informació als teus col·legues perquè ells puguin interpretar correctament. A més, els intèrprets de l'àrab interpreten de l'àrab al francès o l'anglès i viceversa.

- 2- Mitjançant quina via vau obtenir el lloc de feina (exàmens d'accés o convocatòria oberta) ?

A través del concurs d'ingrés, és a dir, del LCE (*Language Competitive Examination*). Les proves van tenir lloc des finals de l'any 2015 fins al maig del 2016, i fins el 2017 no em van oferir una destinació.

- 3- A quina o quines seus treballeu o heu treballat ?

Després d'haver passat el LCE (*Language Competitive Examination*) vaig treballar com a traductora amb un contracte d'autònoma WAE (*When Actually Employed*) a la seu de Viena, fins que em van assignar una plaça a la seu de Nova York de les Nacions Unides. Vaig treballar com a traductora perquè trobar feina com a intèrpret de conferències novell és força complicat.

- 4- Quines són les competències especialitzades i les competències generals, sovint anomenades *hard skills* i *soft skills*, que considereu indispensables per un traductor o intèrpret de les Nacions Unides ?

Evidentment, és indispensable que tingui una bona base lingüística, que sigui capaç de captar el missatge d'un text i de transmetre'l correctament en la llengua d'arribada. Cal que tingui capacitat de síntesi, d'anàlisi, de gestió de l'estrès i que pugui sortir-se'n davant de dificultats com l'accent i la velocitat de l'orador o del tema que es tracta.

És una feina que requereix una preparació continuada i molta preparació; una feina en què s'està en constantment en moviment i en què cal ser humil i estar sempre oberta a aprendre lliçons noves i a adaptar-se i aprendre a resoldre noves dificultats.

També cal treballar diàriament i activa a fi de millorar el nivell de totes les llengües de treball. Així mateix, és indispensable que l'interpret tingui una bona entonació i pronúncia i que la seva veu i la seva dicció siguin clares. Cal estar al dia sempre de l'actualitat i les subtileses de la política i conèixer el context internacional. I, sobretot, s'ha de saber treballar en equip i comunicar-se.

- 5- A nivell de formació, curricular i extra curricular, quins títols o cursos (grau, postgraus, tipus de màsters, etc.) considereu indispensables ?

Un grau, *licence* o *bachelor* en traducció i un màster en interpretació de conferències. A les Nacions Unides també es té molt en compte l'experiència prèvia.

- 6- Des del vostre punt de vista, quina és la diferència més destacable entre traduir o interpretar a les Nacions Unides i en altre tipus d'institució, agència o context ?

Sens dubte, el nivell de responsabilitat, el nivell d'exigència i de precisió i la necessitat de conèixer en detall el panorama polític i mundial.

- 7- Què és el que considera més enriquidor d'aquesta feina ?

El fet que es tracta d'un somni fet realitat, que visc amb molta gratitud i alhora amb molta humilitat. També m'agrada poder aprendre constantment i millorar les meves capacitats. És molt agraït sentir que, tot i que de manera modesta, tens un paper prop del centre de presa de decisions, sobretot quan treballes al Consell de Seguretat i ets testimoni de l'evolució de les dinàmiques internacionals.

També aprecio molt la multiculturalitat de la institució i la diversitat d'assumptes que s'hi tracten: polítics, econòmics, tècnics, migració, etc.

- 8- Quines expectatives ha de tenir un traductor (o intèrpret, si és el vostre cas) que treballi en aquesta institució pel que fa a hores de feina mensuals, desplaçaments, salari, etc. ?

La informació està detallada al web del departament de Recursos Humans de l'ONU.

- 9- Considereu que la feina d'un traductor o intèrpret, tenint en compte que és, abans de res, un intermediari, pot engendrar canvis en la mentalitat de la societat ?

Sí. Malgrat ser l'orador qui escull el tema que es tractarà, l'intèrpret escull les paraules que fa servir. No obstant això, l'intèrpret ha de deixar sempre de banda les seves opinions personals i esdevenir invisible i, el més important, és que ha de ser fidel a les paraules de l'orador i a la connotació que hi està lligada, tot i no ser sempre la més adient. Penso que el paper dels terminòlegs és important perquè son ells qui determinen els termes encunyats.

- 10- Basant-vos en la vostra experiència en aquesta institució, creieu que caldria que els traductors i intèrprets treballessin més en col·laboració amb el cos de terminòlegs, o considereu suficients l'intercanvi i comunicació actuals ?

Ja existeix certa col·laboració, però no és sistemàtica. Administrativament, el cos de terminòlegs i el d'intèrprets son dues divisions diferents. La cooperació es duu a terme sovint a través de les bases de dades terminològiques. Tots els intèrprets tenen un compte personal a eLunaSearch i assisteixen a formacions per aprendre a fer servir correctament les eines terminològiques. Si bé de vegades no ens comuniquem en persona, els intèrprets sempre podem proposar *feedbacks* mitjançant la pàgina web. Normalment fem això quan cerquem un terme i no el trobem, però, com ja he dit, no és sistemàtic. Hi ha més col·laboració amb el cos de traductors.

- 11- Quin opineu que és el repte més notable a l'hora de traduir o interpretar de l'àrab o a l'àrab ?

La terminologia és especialment complicada, perquè canvia segons l'orador. Un orador francès dirà Birmània tot i que el nom oficial del país sigui Myanmar. Succeeix el mateix amb el golf Àrab, que és com en diem en àrab, i el golf Pèrsic. Com que sovint fem de relleu pels companys de les altres cabines, hem de tenir molta cura l'hora de pronunciar els noms de persones, entitats, els topònims, etc. Les cites de l'Alcorà o de poemes també poden ser una dificultat si no has tingut temps per preparar-te. I no podem deixar-nos els localismes. Si bé és veritat que la majoria

d'oradors s'expressen en àrab clàssic, sovint fan servir localismes o dialectalismes que podem no entendre.